Ч. 18 (14.737). Львів, четвер 28. січня 1937. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10, II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 239-41
Телефон Друкарні: 235-25
Адреса для телегр.: Діло Львів.
[illegible]
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . . 1·50 зол.
Чвертьрічно . . . . [illegible]
Піврічно . . . . . . [illegible]
Річно . . . . [illegible]
В АМЕРИЦІ [illegible] ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ [illegible], У ВСІХ ІНШИХ КРАЯХ [illegible] ДОЛ.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Вп. Передплатникам до відома.

Всіх Вп. Передплатників повідомляємо, що повість Ірини Вільде „Зе восьма" (стор. 302, формат 8-ка, мистецька обгортка П. Ковжуна) розіслали ми тільки тим, що виповнили наші умовини, себто вплатили біжучу передплату за січень в сумі 3 зол. і 25 сотиків на порто. Хто цих умовин не додержав, нехай книжки не реклямує.

На численні запити подаємо ще до відома, що безплатну книжкову премію що місяця (за надісланням 25 сот. на кошти пересилки) дістають тільки ті Вп. Передплатники, що абонують „Діло" безпосередньо в Адміністрації. Наші довжники зможуть теж діставати що місяця безплатну книжкову премію, оскільки присилатимуть точно щомісячну передплату та зобов'яжуться сплатити найдалі до кінця цього року свій довг і платитимуть його ратами точно кожного місяця.

Українська опозиція проти московського централізму.

Під наголовком „Москва кує нові кайдани для України" подає німецький офіціоз „Фелькішер Беобахтер" таку вістку:

25. ц. м. почався в Києві новий конгрес совітів УССР, на якому мали змінити кілька важних точок конституції УССР згідно з новою союзною конституцією. Реформа має на меті скріпити централізм себто московську владу та обмежити колись так святочно загарантовані автономні права українців, які на майбутнє у своїй батьківщині матимуть ще менший голос, як дотепер. З огляду на те

в Києві повстав опозиційний рух проти нової конституції;

прилучилися до нього також старі комуністи з ленінських часів.

Супроти такої постави українських комуністів „політбюро" вислано до Києва комісію зі спеціяльними повновластями. Вона має розслідити настрої на місці і так приготовити конгрес, щоб він „без труду" приняв нову конституцію згідно з централістичними й імперіялістичними побажаннями Москви.

Японське військо домагається димісії прем'єра Угакі.

Віцеміністер війни ген. Умеду й інші генерали намагалися посередничити між новим прем'єром ген. Угакі та армією, але без успіху. Б. міністр війни ген. Теравчі заждав, щоби ген. Угакі зрікся місії творити новий кабінет, але дістав відповідь, що ген. Угакі виконує волю цісаря, тому не уступить перед ніякими трудноцами.

Японська преса, навіть неприхильна для ген. Теравчі й армії, висловлює погляд, що ген. Угакі повинен зректися місії творити уряд, а то положення може стати ще більше небезпечне.

Справа Александрети — предметом італійсько-турецьких нарад.

ТУРЕЧЧИНА ЗІРВАЛА ПЕРЕГОВОРИ З ФРАНЦІЄЮ.

В інтерв'ю для італійських журналістів заявив турецький міністр закорд. справ Рушді Арас, що точна тема його розмови з італ. міністром закорд. справ Чіяно у Мілянові ще не устійнена. Без сумніву вони торкнуться справи приступлення Італії до чорноморського договору у Монтре і справи Александретти. Тимчасом у цій справі дійшло до поважного загострення. Мін. Рушді Арас заявив представникові Райтера, що він мусів перервати переговори з Францією про Александретту. У дотеперішніх переговорах вдалося дійти до порозуміння у всіх питаннях за винятком одного, — мовного і воно насуває неможливі до поборення трудноці. Туреччина домагається, щоби урядовою мовою в Санджаку була турецька.

Також сирійці виступають проти порозуміння в справі Александретти. Вчора уладили вони в Дамаску демонстрацію, на якій 100-тисячна юрба протестувала проти франко-турецького порозуміння і домагалася, щоби скликати сирійський парлямент.

Червоні відступають на півдні

і самі до того признаються.

Як повідомляють з Валенсії, непогода спиняє сухопутні та летунські операції.

5.000 національної піхоти з артилерією заатакувало на відтинку Алями; червоні відступили

в порядку до. Вентас де Зафарров. Командант червоних військ того фронту, полк. Вілльальба ствердив, що стан війська на тому відтинку дуже добрий. З іншого червоного джерела повідомляють, що червоні здобули Льоперу і заатакували нац. війська під Рокуною.

СЕЛЯНСЬКА РЕВОЛЬТА ПРОТИ ЧЕРВОНОГО УРЯДУ.

Як повідомляє барсельонський виділ публичної безпеки, у селі Маратарелля (таррагонська округа) урядові розпорядки про рільничу господарку довели до заворушень. До зревольтованого села вислано військо, яке привернуло лад.

Розлом у бельгійському уряді.

В уряді Ван Зеланда виявилися розходження у відношенні до еспанських справ і до виступів Дегреля в італійському радіо. Зокрема соціялістичний міністр Вандервельде не годиться з поставою прем. Ван Зеланда і мін. Спаака. У тій справі на завтра скликали нараду кабінету, після неї

може дійти до реконструкції уряду.

Рексисти інтерпелювали в сенаті уряд у справі полковника жандармерії Вінерона, приятеля Дегреля і рексівського сенатора, чого здеградовано.

Обережно з закидами комунізму!

Львів, 27. січня 1937.

Не думаємо вдиратись у відчинені двері та квестіонувати аксіоми: такою аксіомною правдою є намагання комуністів та їхніх агентів проникнути в ріжні українські національні установи й організації, мати там своїх інформаторів, конспіруватись і поводитись так, як скаже комуністичне начальство. Реферували ми свого часу поклик комуністів до українських національних партій і ріжних організацій створювати „спільний фронт" на плятформі боротьби за... автономію; реферували ми ту „примирну" тактику, достосовану до напрямних VII. конгресу Комінтерну, які саме в такий спосіб гадають осягнути відміну „людового фронту" на українсько-галицькому терені. Нема теж сумніву, що існують у нас установи й організації, на розкладі яких большевикам залежить спеціяльно і що вони напевне вживають особливих зусиль, щоб туди дістатись, щоб їх тамошні ячейки були особливо сильні та щоб їх робота була там особливо дбайливо замаскована і — безоглядна. Нема теж ніякого сумніву, що майстри у такій роботі, комуністи, користуються іноді людьми, які й самі може не підозрівають, що стали знаряддям у ворожих руках, будучи далеко від комуністичної ідеольогії. Все це речі або безспірні або дуже мовірні і тому нічого про них спорити.

Очевидно, що така ситуація вимагає особливої сторожкости. Треба бути надзвичайно обережним у доборі людей, що ведуть сяку-таку відповідальну роботу, треба накладати пута на природжену українську щирість — читай: балакучість — і менше по бюрових салях та по домівках всяких організацій голосно говорити, треба у власному середовищі нахилятись трохи до системи, що обов'язує неписаним законом усіх громадян Совітів: мовчати. Ясна річ, що не можна дійти до того патольогічного стану, що є одною з найхарактеристичніших питоменностей совітського життя: що кожний громадянин почуває себе оточеним шпигунами ГПУ і що брат не довіряє братові, а чоловік жінці. З другого боку безпощадно свідо-

мість, що українське зорганізоване життя стало обектом комуністичної підпольної розкладової роботи, мусить викликати навіть підсвідомо деяку підзорливість, якої жертвою можуть інколи впасти й найневинніші одиниці. Але саме тому треба бути обережним на дві сторони: і супроти справжньої комуністичної небезпеки і супроти небезпеки, що її тягне за собою надто велика, надто поквапна підзорливість.

Ця надто поквапна підзорливість мала вже свої трагічні наслідки літом мин. року, коли юрба допускалась самосудів над Богу духа винними людьми (Маківка, Біла Гора): очевидно, що нема приємнішого подарунку і більшої прислуги комуністам, як побити за комунізм некомуніста чи причіпити фірму комуніста людині, яка з комунією не має нічого спільного, або й підносити алярм, що комунізмом заражена чи бодай загрожена стійка, куди акуратно комуністи не пхалися.

Тимчасом зауважуємо дуже прикре явище: дехто починає використовувати аргумент комуністичної небезпеки у такій боротьбі чи то на терені одної організації чи між спорідненими організаціями, яка з комуністичним тлом нічогісінько спільного не має. Знаємо конкретні випадки доčіплювання до деяких конфліктів „пост фестум" теорії про комуністичну небезпеку та про закидування тихцем (а то й на сходинах) комуністичних симпатій громадянам, найбільш ворожо настроєним супроти комунізму й усіх комуністичних затій. Боїмося, щоб такі, покищо відірвані випадки не перейшли в систему. Воно грозить простo анархізацією українського організованого громадянського життя. Брак поміркованости, нетерпимість і нетолеранція, загонистість у взаємних докорах та обвинувачення — це старе українське „специфікум". Коли до цих „прикмет" додалиб ми ще сьогодні звичку прозивати большевиком кожного, хто нам не в смак, та кричати про большевицьку провокацію там, де треба спокійно й розважно санувати відносини, перевівши обективну аналізу річевих закидів, — тоді ми захворілиб на ще одну дуже небезпечну недугу, в якій манія комуністичного переслідування лучилась би з манією ґенералізації епітету комуніста.

Проти таких метод треба дуже рішуче застерігтися. Не можна з дійсної небезпеки, що грозить національному організмові, робити демаґогічних тріків, що самі собою мусять ставати джерелом чергових образ, слідств, судів і самосудів (недавно всю українську пресу обігла вістка про чинну зневагу, яку один повітовий діяч наніс другому за те, що той прозвав його прилюдно большевиком). Навіщо це кому потрібне? Хочемо вірити, що покищо подібні закиди виригнали з доброї віри тих, що такі закиди висували. Булоб жалюгідним явищем, колиб хтось закидав другому комуністичні переконання та розкладову комуністичну роботу — сам у це не вірючи. Такі методи довелиб швидко до того, що навіть дійсна комуністична інтрига не стрічалаб відпору: люди просто збайдужнілиб на закид, що хтось є комуністом, або що десь діє комуністична робота.

Тому кличемо: будьмо обережні з закидами комунізму!

Торговельні проблеми середущої Европи.

Прага, січень 1937.

Статтю на таку тему приніс недавно віденський часопис „Вінер Віртшафтсвохе". Автором статті є югославянський міністр закордонних справ д-р Корошец.

Стаття д-ра Корошеца дуже замітна як цікава оцінка т. зв. Господарської Малої Антанти і господарських впливів та значіння Німеччини в Придунайщині і далі на Балкані взагалі та в Югославії зокрема.

Проаналізувавши докладно статистичні дати закордонної торговлі держав Середущої Европи, д-р Корошец висказує думку, що не можна виробити собі конкретного і точного погляду на закордонну торговлю держав дунайського басейну, якщо не взяти під увагу Німеччини й Італії, себто тих двох держав, які у своїй закордонній торговлі тісно звязані з цим басейном. Вслід за такою думкою д-р Корошец приходить теж і до цікавого висновку. Він такий: „Числові дані про закордонну торговлю держав дунайського басейну вказують виразно на те, що і промислові і хліборобські держави цього зеленого простору мусять для надбутків своєї продукції шукати ринків збуту поза дунайським басейном. Між придунайськими країнами нема такого господарського звязку, який оправдував би якінебудь надії навіть тоді, колиб між цими країнами прийшло дійсно до тіснішої господарської та політичної співпраці, чи навіть до тісного господарського і політичного обєднання". А цифрові дані з господарських звязків між державами Малої Антанти і держав т. зв. римського протоколу приводять д-ра Корошеца знову до такого висновку: „Ми не бачимо досі між державами Малої Антанти якихось дійсно тісніших, глибших господарських звязків. Куди більшу ролю, ніж господарські інтереси, грають інтереси політичні. Політика відсуває господарство на другий плян.

Така, в скороченні, суть статті визначного югославянського політика. Як бачимо, д-р Корошец своєю статтею дає не дуже то прихильну оцінку т. зв. Господарської Малої Антанти, тому й не диво, що оцінка найшла свій відгомін у чехословацькій пресі. І так праські „Народні Лісти", підкреслюючи той факт, що це вдруге д-р Корошец так оцінює Господарську Малу Антанту, закидають йому, що він дивиться на цю проблему однобоко, не беручи під увагу ні статистики закордонної торговлі Югославії і Чехословаччини, ні Югославії і Німеччини. Цим питанням у такій саме площині займається дуже основно в „Заграничній Політиці" д-р інж. В. Клімецький і там він признає, що в останньому часі роля Німеччини в закордонній торговлі головних держав середущої і південно-східної Европи зростає та що Німеччина належить нині до найбільших доставців до цих земель (нпр. до Болгарії та Греції), але разом з цим він звертає увагу на те, що Німеччина є чейже кілька разів більша від Чехословаччини та що вона ні під оглядом хліборобської продукції, ні теж щодо кількости промислових сирівців не є самовистарчальна. Щож торкається Югославії, то д-р Корошец — мовляв — помиляється. Д-р інж. Клімецький старається на статистичних даних показати, що Югославія у своїй закордонній торговлі протеґує Німеччину перед Чехословаччиною і тому то всі завваження д-ра Корошеца малиб бути адресовані в першу чергу самому таки Білгородові.

Далі д-р Клімецький старається увійти у дійсні причини господарського проникання Німеччини на Балкан. На його думку Німеччина має куди більший інтерес у закордонній торговлі з іншими европейськими і заморськими державами, ніж з державами Середущої Европи, і якщо тепер Німеччина звертає більшу увагу на середущу і південно-східну Европу, то робить це із зовсім інших причин. Для Німеччини ці частини Европи — це простір її експансії, і то в першу чергу експансії політичної. Господарське проникання — це лише засіб для її далекосяглих політичних плянів. Колиж іде про самі живі торговельні взаємини між Німеччиною та Югославією як такі, з яких д-р Корошец ро-

СТ. СІРОПОЛКО. 2

ВОЛОДИМИР ЛЕСЕВИЧ.

(З нагоди 100-ліття з дня народження).

Вся ця історія з денисівською школою зле відбилася на нервах Лесевича. В статті „Печальная історія одной сельской школы и ея учредителей" („С.-Петербурскія Вѣдомости", 1867. ч. 315) Лесевич в розпуці писав: „Чи дивуватися після цього слабости нашої громадської ініціятиви на провінції? Кажуть, — провінція спить. Але скажіть по щирости, чи у багатьох вистачить бажання працювати при таких умовинах?"

Для відпочинку Лесевич з дружиною вперше виїхав за кордон, але з кінцем 60-их років знов оселився у Петербурзі, де занявся науково-літературною діяльністю.

Хоч Лесевич і не брав активної участи в революційних партіях, але з багатьма народовольцями був у близьких зносинах, за що й поплатився засланням на Сибір — без суду та слідства — на вісім років; в дійсности пробув він на засланні в Сибірі лише три роки, а пять років перебув на висланні під явним доглядом поліції в Казані, Полтаві та Твері.

Живучи в Полтаві, Лесевич умисно найняв помешкання в тому дворі, де містилося жандармське управління. Жандармський полковник Банін був певен, що знає все, що роблять у хаті Лесевича, а тому не призначав спеціяльних агентів стежити за Лесевичем. Завдяки цьому Лесевич міг приймати у себе людей, за якими пильно стежили жандарми (нпр. російський революціонер Герман Лопатін). Між іншими, до Лесевича приїздив тоді і Евген Чикаленко, що мав доручення від Володимира Мальованого, який незадовго перед тим втік з Сибіру.

Від 1888. р. Лесевич знов оселився в Петербурзі, віддаючи час науково-літературній та громадянській діяльности. Живучи кожне літо у себе на селі, Лесевич майже цілий день уділяв своїй літературній праці, а вечорами та у свята радо розмовляв з селянами, що приходили послухати ученого чоловіка. Підчас своїх приїздів на село Лесевич записав велику збірку казок, леґенд і анекдотів зі слів старого денисівського козака Родіона Чмихала. Згодом ту збірку видало Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові, а Р. Чмихалові надіслало гонорар сто карб. Як свідчить В. Леонтович, дід Чмихало почував себе тим фактом дуже вшанованим, оправив збірник (т. XIV. Етнографічного Збірника НТШ) та приладив для нього щось подібне до аналоя.

В роках 1897—1899. Лесевич обїхав значну частину царської Росії, виступаючи в багатьох містах з публичними лекціями. Так, на Україні виступав з лекціями Лесевич — у Харкові, Чернигові, Полтаві, Катеринославі, Одесі, Кременчузі, Лубнях та ін. містах. Публичні лекції Лесевич завжди читав з добродійною метою — половину збірки призначав для Літературного Фонду, а половину на будьяку місцеву установу. Про успіх лекцій свідчать тогочасні ґазетні звідомлення. Так, нпр. в часописі „Одесскій Листок", 1899, ч. 28., знаходимо таку оцінку: „Своїми лекціями п. Лесевич вносить в публику надхнене знання, яке через те має особливу цінність, — власне цінність живого єднання". Зрозуміла річ, що царська поліція кривим оком дивилася на це єднання політично-неблагонадійного фільософа з молодю та рішила покласти край виступам Лесевича на провінції.

1901. р. Лесевич підписав протест членів „Союзу Писателей" з приводу побиття поліцією студентської молоді підчас демонстрації у Казанському соборі в Петербурзі. За цей протест Лесевич поплатився висланням з Петербургу. Лесевич оселився в маєтку свого зятя — українського письменника Володимира Леонтовича, але аґрарні розрухи, що саме тоді повстали на Полтавщині, дуже пригнітили Лесевича, і він виїхав за кордон. Перебуваючи у Франції, Лесевич виступав з лекціями у Вільній Російській Школі. Останні два роки свого життя Лесевич провів на Україні то в маєтку свого зятя, то в домі свого зятя в Києві (з осени 1905. р.).

Хоч в повітрі й відчувалася скора зміна політичного режіму, але Лесевич проникливо передбачав, що темні сили будуть завзято боротися за своє панування. Так, ще в серпні 1905. р. в листі до відомого російського історика Миколи Кареєва він писав: „Для мене ясно, що холопія, мерзавія та ідіотія візьмуть знов гору, але що тоді буде, що тоді буде?" Маніфест 17. жовтня 1905. р. не викликав у нього великого захоплення. Коли Лесевич дізнався про цей маніфест, то висловив з тяжким сумом пророчі слова: „А погроми різками все-ж не перестануть!" Два дні пізніше в Києві трапився жидівський погром, свідком якого був Лесевич. Огірчений видовищем дикого погрому, Лесевич тоді відвідав київського рабіна Луріє, щоб висловити співчуття жидам, що потерпіли від погрому, передав на його руки 25 карб. пожертви та статтю „Олівія Шрайнер — провісниця миру поміж людьми ріжних релігій і ріжних національностей" з правом видати її окремою брошурою на користь пошкодованих жидів.

(Далі буде).

бить свої висновки, то не треба забувати, що вони зумовлені специфічними причинами. Збільшеним довозом з Німеччини Югославія старається скомпензувати чи там зліквідувати ті століонові суми, які їй винна з титулу обопільної торговлі Німеччина.

Якби воно на ділі не було, ми можемо ствердити лиш одно: Песимістичні думки д-ра Корошеца стоять у різкому контрасті до оптимістичних політично-господарських плянів у Середущій Европі чехословацького премієра д-ра М. Годжі.

М-н.

Новий літературний конкурс „Діла“.

Редакція „Діла“ розписала новий конкурс на оповідання або новелю з нашого життя, у довільній формі, розміру не більше як три фейлетони (30 сторінок рукопису шкільного зшитка).

Рукописи можна посилати під власним прізвищем або псевдонімом; в останньому випадку треба означити оповідання псевдонімом і одночасно покласти псевдонім теж на зачиненій коперті, в якій треба помістити власне прізвище з адресою.

Тема оповідання — довільна, але дія, особи або тло повинні бути з українського життя. Головна прикмета: оповідання мусить бути живе і цікаве. Авторам залишаємо повну свободу у виборі теми та форми твору, починаючи від історичного оповідання аж до гуморески.

Рукописи присилати тільки на одній сторінці, по змозі на машині, або дуже виразним письмом.

Речинець присилки рукописів: до 1-го лютого 1937.

Найкращі з присланих оповідань видрукуємо у фейлетонах „Діла“ і коли закінчимо їх друк, читачі самі голосуватимуть, які з них і в якій черзі нагородити.

За прислані на конкурс оповідання Редакція „Діла“ призначила 7 нагород:

I. нагорода . . . . . . 50 зол.
II. нагорода . . . . . . 30 зол.
III. нагорода піврічна передплата „Діла“.
IV. і V. нагорода: всі видання „Діла“ крім бібліотеки „Діла“.
VI. і VII. нагорода: перших 12 томів бібліотеки „Діла“.

Роковини 22. січня.

22. СІЧНЯ У ЛЬВІВСЬКІМ „ЛУЗІ“.

В навечеря 22. січня стануло до звіту півтора сотні луговиків і луговичок у домівці львівського „Лугу“ при вул. Коперника ч. 5. Звіт відібрав голова д-р Дашкевич від заст. голови Юрка Мамчака і пояснив зібраним значіння свята та коротко розповів свої особисті переживання в Києві 22. січня 1918 р. і 22. січня 1919 р. Заразом вказав на кертичну роботу комуністів. Як тоді своєю кертичною роботою розкладали вони українську армію, так тепер розкладають українське життя. Після того принято 4 нових членів до львівського „Лугу“ та підвищено двацятькількох луговиків і луговичок у лугових ступнях. З черги луговик Дзуль Василь відспівав сольо „Гетьмани, гетьмани“, Л. Вишневська відіграла скрипкове сольо в супроводі фортепіяну, ред. З. Пеленський виголосив реферат про значіння 22. січня в нашій історії. Поему Матієва-Мельника „Троянда“ зворушливо віддеклямувала М. Дідурівна. На закінчення була інсценізація Матієва-Мельника „Ворони“. По відспіванні нац. гимну лугове брацтво розійшлося домів.

СВЯТО СОБОРНОСТИ У СТАНИСЛАВОВІ.

В пятницю 22. січня святкувало станиславівське громадянство історичний день з наших визвольних змагань. Того дня заходом драм. гуртка „Сфінкс“ і муж. хору „Думка“ відбулася в салі „Нар. Торговлі“ в год. 7.15 вечером святочна академія, на програму якої зложились такі точки: 1) Відчитання а) IV. Універсалу, б) Акту злуки. Відчитання вислухала публика стоячи: 2) Купчинський-Гайворонський: „За рідний край“ — муж. хор „Думка“; 3) Промова — виголосив м-р М. Кушнір; 4) Ліда Каратницька віддеклямувала низку віршів О. Олеся. Деклямація була виголошена з таким відчуттям, що в неодного блищали сльози в очах; 5) Пачовський-Січинський: „Над гори до хмар“ — муж. хор. „Думка“. Закінчилося свято національним гимном. Академія була надзвичайно вдана й лишила по собі сильне враження. Шкода лише, що станиславівське старше громадянство не явилось так численно, як явитись повинно було. Чи 22. січня — це для станиславівського громадянства дата маловажна? Передмістя святкували той день відповідними рефератами, які вислухало численно зібране громадянство.

Б. Л.

Рідна Школа — наша зброя,
Рідна Школа — це наш щит.
В Рідній Школі — міць героя,
Що неволю повалить.

Чи ми самі побороли сокальський кордон?

(Стаття дискусійна).

Недавно, при кінці минулого року, українське громадянство Галичини зі здивуванням прочитало в часописах вістку про те, що на Волині адміністраційна влада заборонила продажу українських галицьких календарів на 1937 рік та що суд у Рівному затвердив цю заборону. Пізніше надійшла вістка, що на Поліссі заборонили продавати і календар, що вийшов друком уже за сокальським кордоном у самому Луцьку, календар, який складається з цілком аполітичних статтей, переважно на теми сільського господарства.

Ці вістки для українського громадянства Галичини мали характер дещо сензаційної несподіванки, бо кожний галичанин інтелігент все ще не позбувся свого леґітимізму, все ще вірить у силу права. І саме цей правний бік справи найбільше прикував до себе увагу галицької інтеліґенції. Зате факт надзвичайного поглиблення польської реґіональної політики начеб лишився поза сферою зацікавлення українського громадянства Галичини. Воно в найкращому разі тільки зареєструвало собі цей новий акт польської політики супроти українського народу та... на цьому, здається, і заспокоїлось. Адже нічого не чути про якубудь контракцію українського громадянства.

Чи це може тому, що сам факт заборони української галицької книжки на українських землях за сокальським кордоном ще занадто свіжий? Добре булоб, якби це в дійсности було так. Але, здається, ближче правди інше пояснення, хоч воно прикре для галицьких інтеліґентів та не всі собі його усвідомили.

Волинська інтеліґенція не один раз стверджувала, що галицька інтеліґенція думає та відчуває занадто своїми льокально-галицькими катеґоріями, що завсіди має на увазі головно оборону національних інтересів своєї вужчої батьківщини — себто одної Галичини. Якщо і згадує іноді галицький інтеліґент про Волинь, Холмщину або Полісся, то це не йде дальше самих слів та не зворушує глибин його душі, не абсорбує цілковито його думки, ось так, як Галичина або навіть Лемківщина. Порівняйте хочби те, що робиться і робилось у справі Лемківщини з тим, що робиться для північно-західних земель. А вже нічого порівнювати національну працю у самій Галичині.

Тільки одна галицька українська установа дійсно поважно пробувала поширити свою діяльність на терен головно Волині та менше вже на Холмщині і Поліссі. Це — українська кооперація. Інші установи схаменулись тоді, коли вже було за пізно, коли на північно-західних землях запанував дух [illegible] політики супроти українців. Як це не дивно, але навіть галицькі політичні партії довго зовсім не пробували вийти за сокальський кордон, а як пізніше дещо й робили, то це були радше спорадичні проби, несміливі та без всякого запалу й зацікавлення.

Характеристичне, що чим дальше йшов час, тим більше рвався звязок між Галичиною та північно-західними землями. Треба собі правду сказати, що цей звязок рвався не тільки завдяки заходам адміністраційної влади. Рвався ще й тому, що ніколи не був глибокий, ніколи не випливав із самих глибин душі та національного відчування. Мабуть різке та проте вірне буде твердження, що галицька інтеліґенція підсвідомо може, але дуже легко погодилася з польською реґіональною політикою та по суті навіть не пробувала в якийбудь активний спосіб з нею боротись. А це тому, що — горрібіле дікту — сокальський кордон ще істнує в наших душах, в її підсвідомих глибинах.

Ще один доказ тієї жахливої тези. Спитайте, чи багато українців інтеліґентів, не маючи тут у Галичині праці, переселилось на північно-західні землі, та ще таких фахів, що вони могли би там зробити маєток? Чи багато на Волині українських лікарів з Галичини або адвокатів, інжинірів, промисловців, торговців? Про Холмщину й Полісся навіть нема що згадувати, бо там ніодного галичанина нема і мабуть не було. Але й на Волині чи можна порівнювати число українських інтеліґентів, що приїхали там шукати праці, з таким самим числом польської інтеліґенції, занятої поза урядовими посадами? Чим це явище пояснити, як не тим, що тут виявилась ріжниця психіки внаслідок відмінних історичних умовин життя!

Ще ясніше це стане, коли прийняти під увагу факт, що ніхто з галичан не відвідує ані Волині ані тим більше Холмщини чи Полісся. Чи багато було прогульок на ті землі, зорганізованих самими українцями? Що більше! Чи хтонебудь з українців галичан скористав з тих поїздок, що їх уладжує на ті землі щороку „Орбіс“ або ріжні польські товариства? А вже взагалі нічого не чути, щоб хто поїхав на літній відпочинок на Волинь, Полісся чи Холмщину. Все до себе, на терен Галичини, у найкращому разі на Лемківщину. Навіть радше над польське морське побережжя, ніж над ріки та озера Полісся.

Цю правду треба було собі сказати саме тепер, коли надзвичайно ясно вийшли наверх цілі польської політики щодо українських північно-західних земель. Адже польська преса принесла була нам надзвичайну заяву, не когобудь, а міністра військових справ, що на Поліссі не може бути місця для ніякої національно-української праці. На Холмщині вже віддавна так є. Але тепер, як бачимо, і Волинь стомилевими кроками злогане Холмщину і Полісся.

Щож на це відповість українська Галичина, що так часто та залюбки величає себе українським Пиємонтом? Чи нарешті розвалить та знищить у собі, в глибинах своєї душі, той сокальський кордон, що віками був витворився та досі ще такий дійсний та живий?! Бо щойно при такій передумовині можна думати про дійсну контракцію української сторони.

Поліщук.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

В італійській пресі прийде небавом на провідних становищах до поважних пересунень.

Англійські королевичі здається відвідають свого брата Едварда в Австрії, щоби підкреслити, що вони не пірвали з ним родинних звязків.

Американський парлямент ухвалив нові великі кредити для безробітних і жертв повені.

У швайцарському місті Шо де Фон комуністи вбили провідника організації національної молоді Буркена. Цікаве, що на його тілі не було ран.

У бельгійській пристані застрайкували робітники, домагаючися підвишки платень. Увесь рух у пристані завмер.

Туреччина замовила для своєї воєнної фльоти 16 кораблів: 2 кружляки, 4 контрторпедовці, 6 підводних човнів та 2 мінелови.

Рада Ліги Націй рішила скликати президію розброєвої конференції на 6. травня ц. р. Крім того вона займалася справою сирійців і Данціґа.

З українського життя в Румунії.

ЗА ОБЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ У РУМУНІЇ.

Голова Української Національної Партії в Румунії д-р Володимир Залозецький в інтервю з редактором черновецького „Часу" обговорив справи політичної консолідації українців у Румунії, що її поставила собі за мету УНП. Д-р Залозецький згадав, що не спростовував дотепер поголосок про своє відсунення від політичного життя, бо дійсно мав такий намір, знеохочений клопотами при веденні політики в нинішних умовинах, коли широкий загал не бере взагалі ніякої участи в політичному життю та є поза всякою організацією. Д-ра В. Залозецького знеохотили теж напади молоді, яка називає його угодовцем, забуваючи нині, що він сидів у вязниці в найкритичніших хвилинах українського народу на Буковині за висунення застережень правно-державного характеру. Одначе тому, що замісць обєднання українських національних сил на Буковині йде злочинна акція за розломом, д-р Залозецький почувається до обовязку залишитися на свому становищі і довести, якщо не до консолідації, то бодай до координації українських національних сил, щоб створити спільний фронт і підготовитися до вибуху війни, на яку заноситься на Сході Европи. Тому голова УНП задумує створити українську національну організацію в Румунії, якої найвищим органом буде Українська Національна Рада, вибрана на основі спеціяльного виборчого реґуляміну. Української національної організації не слід утотожнювати з Українською Національною Партією, яка буде далі істнувати як партія, з тим, що кожний її член буде одночасно членом організації. До часу переведення виборів до Української Національної Ради її функції буде сповнювати виконний комітет Української Національної Партії.

ДАЛЬША ЧИСТКА УКРАЇНСЬКИХ УРЯДОВЦІВ ТА УЧИТЕЛІВ.

На відчиті в Чернівцях про ролю державного апарату в національно-культурній пропаганді референт Винту м. ін. згадав, що в черновецькому повіті ще в 1933. р. було 370 українських учителів на всіх 620 учителів; нині залишилося їх вже лише 50. Тепер румунська влада переводить основну чистку в адміністраційному апараті, звідкіля усуває постійно українських урядовців. Про православну церкву на Буковині навіть нема що говорити, бо вона вже зовсім зрумунізована.

ОСНУВАННЯ Т-ВА „ПРОСВІТА" В АКЕРМАНІ.

З кінцем 1936. р. основано за дозволом влади Т-во „Просвіта" в Акермані, при якій відчинено читальню і бібліотеку. Це перша „Просвіта" в Басарабії, яка дотого поставила собі за мету згуртувати всіх буджацьких українців.

АРЕШТУВАЛИ 4-ОХ УКРАЇНЦІВ НА БУКОВИНІ.

У Станівцях на Буковині арештували 4-ох українців за те, що підчас співання державного гимну не зняли шапок. Арештовані станутъ перед військовим судом за протидержавну діяльність.

ОЖИВЛЕНА ДІЯЛЬНІСТЬ Т-ВА „БУКОВИНА"

Українське Т-во „Буковина" в Букарешті поширило свою діяльність. Раніше членами цього т-ва могли бути лише українці з високою освітою. Тепер перемінилося воно в загально-українське т-во з окремою секцією для студентів і з цією метою змінило свій статут. Головою Т-ва „Буковина" є п. Андрій Бойко-Петрушак, головою студентської секції студ. М. Харобюк.

—o—

З польської преси.

„Нічого про українців без українців".

В „Бунті Млодих" з 25. січня ц. р. в останньому вже мабуть числі (бо Редакція цього органу заповідає зміну назви „Бунт Млодих" на: „Політика") находимо велику, на дві сторінки статтю пера А. Бохенського п. н. „Актуальність ягайлонської ідеї", з головними думками якої варто познайомити теж наших читачів. На вступі автор стверджує, що між поляками ввійшло тепер у моду пошукування всяких ідей для закордонної політики. Тимчасом ці „ідеольоги" забувають, що „нові ідеї" не завжди приносять користь для держав, які їх поширюють. І так погано на цьому вийшла Франція Наполеона III., теж СССР багато більше тратить ніж користає з поширювання комунізму. Якщо становище Німеччини в Европі нині сильне, то діється це не з завдяки „расизмові", а в першу чергу з огляду на нехіть до комуністичної ідеї. Тому автор радить не впрягати польської державної рації на послуги універсальних ідей. Заявляється теж проти поширювання „ягайлонської ідеї", до якої вороже ставляться чолові українські публіцисти і взагалі українці та литовці. Діється це тому, що польська політика доби Ягайлонів вела до національної асиміляції литовців і українців. Але хоч литовці асимілювалися, всеж таки не втратили бодай державної традиції.

Зате „Руси ягайлонська ідея не залишила ні трішки державної окремішности. На практиці довела до ліквідації „старини" на Руси, себто автономії. Польська експанзія на Україні теж не була така мирна, як на Литві. Поминувши вже справу унії і боротьби, яка довкола неї розгорілася, сам процес шляхотського польського осадництва на Поділлі був звязаний з низкою насильств, які глибоко запали в душу українців. І якщо „ягайлонська ідея" в очах литовців має передовсім характер приязні, яка кінчиться поглоченням народу, то в очах українців вона набирає просто прикмет розбою"

Автор пригадує, що історія не стоїть на місці і нарешті вже слід зрозуміти, що ні литовці, ні українці, ні білорусини не мають найменшої охоти залишитись поляками. Цю їх волю поляки повинні шанувати. Отже Польщі не треба ідеї до асимілювання, але здорової політичної програми. Лише повним здійсненням засади: „Нічого про них без них" поляки можуть дійти до спокійної реалізації свого начального гасла: „Нічого про нас без нас". Зате змагання запанувати над сусідними народами і накинути їм якусь асиміляцію при допомозі ад гок створеної „ідеї", чи відгребанням старої ягайлонської ідеї робить з поляків „марну карикатуру" російського і німецького імперіялізму та дуже влекшує роботу цим державам.

Справді золоті думки й їх повинні би собі не лише прочитати, але й основно передумати всякі Грабики, редактори україножерних „Курієркїв" і ті одиниці в органах державної влади, які далі думають категоріями ендеків україножерів.

ПІСЛЯ УБИВСТВА НАВАШІНА.

Поліція перевела ревізію в мешканні убитого Навашіна та переслухала кілька осіб. Син Троцького Седов заявив, що не знав Навашіна.

Адвокат вдови по ґен. Кутепові Кампінкі зажадав, щоби відновити слідство у справі схоплення Кутепова, якщо би при доходженнях довкруги убивства Навашіна вийшли на яву якісь подробиці про ту загадкову подію зперед 7-ох літ.

На вістку про вбивство Навашіна Троцький заявив, що боїться за життя свого сина, який також живе у Парижі. **Навашін згинув тому, що за добре знав тло московського процесу.**

Убивство дуже загадкове. Коло тіла Навашіна найшли револьвер з вистріленими набоями, тимчасом Навашін згинув від штилету; крім того коло тіла лежали якісь збиті окуляри. Недавно зголосився до Навашіна якийсь чоловік і заявив, що він помилився щодо особи, бо хотів бачитися з іншим Навашіном.

Причину вбивства вяже більшість часописів з московським процесом. На думку „Репюблік" (у якій співпрацював Навашін) його **вбили** будьто аґенти ҐПУ як приятеля обвинувачених, будьто троцькісти, підозріваючи, що він видав совітам обтяжуючі матеріяли.

Комуністична „Юманіте" кидає неповажне підозріння, що Навашін є жертвою німецької дефензиви.

Убитий був визначним масонським діячем.

—o—

В обороні рідної землі.

ДОБРОМИЛЬЩИНА.

Віче в Лісковатім.

Дня 20. м. м. відбулося віче в селі Лісковате. Головою вибрано о. Федоряка, секретарем п. Миколу Бандрівського. Реферат виголосив п. Микола Ґец. Учасників к. 200.

Віче в Передільниці.

Дня 22. м. м. відбулося віче в селі Передільниця. Головою вибрано п. Олексу Кріля, секретарем п. Дмитра Борка, господарів з Передільниці. Реферат виголосив о. Бронислав Ґоцький. Учасників к. 100.

Віче в Городовичах.

Дня 20. м. м. відбулося в селі Городовичі віче, якому проводив п. Микола Білий, секретарював п. Антін Щирба, громадянин з Городович. Реферат виголосив інж. Галевич. Учасників к. 180.

Віче в селі Терло.

Дня 20. м. м. відбулося в селі Терло віче якому проводив о. Й. Бачинський, секретарював п. Горак Степан. Реферат виголосив студ. Мик. Ґец. Учасників 70.

Віче в Смеречній.

Дня 22. м. м. відбулося в селі Смеречній віче якому проводив п. Степан Пукач, секретарював п. Михайло Мандзяк. Реферат виголосив п. Мик. Ґец. Учасників 80.

Віче в Старявій.

Дня 23. грудня м. р. відбулося віче в селі Старява. Проводив п. Микола Катинський, секретарював Іван Левицький, господар зі Старяви. Реферат виголосив д-р Антоневич Стефан. Учасників понад 200.

Віче в Сушиці Великій.

Дня 27. м. м. відбулося віче в Сушиці Великій. Головою вибрано п. В. Кравця, секретарем п. Степана Савчака. Реферат виголосив д-р Роман Кушнір. Учасників к. 100

Віче в Грабівниці.

Дня 27. м. м. відбулося віче в селі Грабівниця. Головою вибрано Петра Антоника, секретарем Олексу Боднара. Реферат виголосив о. Щеснюк. Учасників понад 50.

Віче в Трушевичах.

Дня 27. м. м. відбулося віче в селі Трушевичі. Головою вибрано Петра Дзюбінського, секретарем п. Турчина. Реферат виголосив д-р Іван Дицьо з Гійська. Учасників к. 100.

Віче в Катині.

Дня 27. м. м. відбулося віче в селі Катина. Головою вибрано п. Гарбадина Григорія, секретарем п. Льва Райнеровича. Реферував студ. Володимир Вітик. Учасників к. 50.

Віче в Лопушниці.

Дня 27. м. м. відбулося в селі Лопушниця віче, якому проводив о. Йосиф Райнерович, секретарював п. Андрій Горбадин з Лопушниці. Реферував студ. Володимир Вітик. Учасників к. 70.

Віче в Комаровичах.

Дня 29. м. м. відбулося в селі Комаровичі віче, яке вибрало головою п. Іллю Кінаша, секретарем п. Кріля Михайла. Реферував о. Олександер Щеснюк, парох з Нового Міста. Учасників к. 150.

Віче в Посаді Новоміській.

Дня 31. м. м. відбулося в селі Посада Новоміська віче, яке вибрало головою п. Івана Короляка, секретарем п. Михайла Стебельського. Реферував о. Олександер Щеснюк. Учасників понад 80.

Віче в Росохах.

Дня 3. січня ц. р. відбулося в селі Росохи віче, на якому вибрано головою п. Кріля, секретарем п. Терлецького Івана. Реферував студ. М. Ґец. Учасників к. 120.

Віче в Коростні.

Дня 26. м. м. відбулося віче в Коростні, на якому реферував пос. Гринь Тершаковець.

На всіх вічах Добромильщини ухвалено протикольонізаційні резолюції, котрі віслано до Воєвідського Уряду у Львові і до Президії Ради Міністрів у Варшаві.

ч. 18

З природи і життя.

Мороз і ґрипа прийшли до нас.

Разом із незвичайними морозами прийшла до нас і ґрипа. Вже від кількох днів у пресі говорено про неї. Щоправда цьогорічна епідемія ґрипи не дорівнює давнішим, але всеж представляє доволі велику небезпеку. Цьогорічна епідемія вийшла з Анґлії і Німеччини, звідтіля поширилась на сусідні краї, передовсім на схід. У Польщі наперед ґрипа заатакувала західні землі, спеціяльно великі осередки, як Варшава та Лодзь. Часописи повідомляють, що у деяких урядах і школах до 25 прц. осіб занедужало на ґрипу. В останніх днях ґрипа докотилася і до нас. Сприяє їй великий мороз, що вдень доходить до —20° Ц., а вночі куди більший. Мороз є тим прикріший, що рівночасно з ним погода буває мрячна, через що легко перестудитися.

Епідеміольоґічний комітет Ліґи Націй завісив випадки смертельного ходу епідемії. В Анґлії тижнево є від 90—300 випадків смерти наслідком ґрипи, в Німеччині за тиждень 512; сильна епідемія є в Голяндії, Данії, Скандинавії, Франції і Італії.

ЯКЖЕ БЕРЕГТИСЬ ҐРИПИ?

Щоправда „Діло" вже при першій появі епідемії ґрипи помістило комунікат санітарних органів Львова у цій справі, одначе не шкодить пригадати деякі ради. Тому, що ґрипа — це заразлива недуга, треба оминати більших зборищ людей, як кіна, театри, кав'ярні тощо. Щоби запобігти ґрипі, треба теж часто мити руки і полокати горло розчином квасу борового, калігіперманґанік, окисненої води, тощо. При перших проявах недуги (болі голови, катар віддихових доріг, наглий початок гарячки, дрижаки, загальне ослаблення), треба положитися до ліжка. Заживати 3 рази денно аспірину, хініну, пити багато гарячих плинів, відживлятись посильно. У дітей та у старших часто може прийти до компліхацій, як ослаблення серця, запалення леґенів, нирок, мізкових опон, ревматизму, тому ліпше віддати їх під опіку лікаря.

По виліченню ґрипи, себто по спадку гарячки до норми (36°—37° Ц.) повинен виздоровленець ще шануватися, не виходити пару днів на двір і оминати нового закаження.

На щастя у нас ґрипа проходить лагіднїше і у лекшій формі, ніж на Заході. Метеорольоґічні комунікати подають, що морози небавом пройдуть, а з ними, можна сподіватися, мине і ґрипа.

Боротьба з божевіллям.

Останніми місяцями психіятрія дістала в руки новий могутній лік — інсуліну. Цілий ряд вилічень умовохорих свідчить про її міць. Люди, що потапали у хвилях божевілля, могли знов вернутись до суспільного життя, побачили світло розуму. Найсильніше ділання виказала інсуліна спеціяльно у т. зв. схізофренії.

Інсуліна — що її відкрили у 1922 р. канадійці Бантінґ і Бест — знана як єдиний лік для хорих на цукрицю. Впорскування інсуліни зменшує у діябетиків надмірну кількість цукру в крові і обнижує тиск крови. Інсуліна — це гормон, що його виділює черевослизниця просто до крови, — у людей і тварин. Коли до організму впровадити великі давки цього гормону, то виступлять важкі прояви недоцукрення крови, т. зв. „інсулінова непритомність".

В останніх часах почали пробувати лікувати інсуліною деякі умові недуги, а передовсім схізофренію, для якої досі не можна було найти ліку. Схізофренія — це умова недуга, що виступає у молодих людей у віці 20—40 літ. Вона характеристична розладом цих душевних складників, що творять „я" людини. По малім вибуху недуги недужий тратить волю, в нього тупіють почування, пропадає критичне відношення до окруження і утрата контакту з ним.

Сама недуга починається якимись привидами та галюцинаціями під впливом ріжних вислів; часто виступає манія, що хорого хтось переслідує (аґенти, большевики, жиди тощо) чи тортурують (якісь маґічні сили радієвою чи іншою дорогою).

Давніше і то ще недавно, пробували цю недугу лікувати так само як поступовий параліж, на тлі сифілісу, защіплюванням малярії і високою гарячкою, або штучно защепленим тифом, але це не дало добрих вислідів.

Всеж лікувати духове розладдя можна лише тоді, коли в умово-недужого є добрий фізичний стан, спеціяльно здорове серце, нирки та леґені. Спершу починають впорскувати малі давки інсуліни, потім щораз більші, аж доповаджують недужого до стану непритомности і аґонії.

В такім стані тримають його 3—4 год., а потім цей стан, що полягає на недоцукренні крови, перивають, подаючи недужому чай з цукром.

Віденська клініка, що перша почала лікувати таке розладдя інсуліною, має добрі висліди, бо 70 прц. повного видужання у свіжих випадках, лічених зараз по вибуху хороби.

У старих випадках висліди лікування є вже гірші, бо дають лише 46 прц. виздоровіння чи поліпшення.

До лікування інсуліною надаються головно схізофреніки з привидами, та маніяки. Гірше реагують на неї недужі остовпілі та отупілі т. зв. кататоніки.

Лікування інсуліною є дуже трудне і небезпечне, тому лікарі ставляться до нього з резервою. Одначе воно покищо єдине, що дає висліди, тому має цілком певну будуччину; вже тепер у деяких містах істнують т.зв. інсулінові стації, зорґанізовані спеціяльно для осіб з душевним розладдям.

Є це безсумніву великий крок медицини у дослідах умових недуг, таких таємничих і важких для лікарів.

Б. Г—й.

З китайської медицини.

Від давен-давна, ще з часів перед Христом, в Китаю лікують сухоти товченими сверщиками. Їх сушать, товчуть на порошок і мішають зі солодким сиропом. Цим ліком зацікавилися європейські лікарі, і ось недавно у Пастерівському Інституті в Парижі покінчено досліди над цими китайськими сверщиками. Їм впорскувано дуже сильні давки туберкульозних бактерій з т. зв. найзлосливіших. Одначе бактерії нічого не шкодили сверщикам, зате самі гинули.

Під мікроскопом побачили лікарі, що білі тільця крови сверщиків т. зв. левкоцити поживають бактерії і розпускають їх у своому нутрі по 30 мін. Щоправда білі тільця крови всіх орґанізмів мають такі протибактерійні здібности, одначе у левкоцитах крови китайських сверщиків вони значно сильніші і спеціяльно сильно звернені проти бактерій сухіт („Коха").

Про факт, що та велика лікувальна сила крови китайських сверщиків була знана китайським лікарям ще перед Христом, свідчить також про висоту китайської культури у давніх віках.

Бензина просто з землі.

Знаємо всі, що бензину витворюють очищуючи ропу. Чистішим і лекшим продуктом ропи є нафта, а найчистішим і найлекшим — бензина.

Недавно часописи нафтового промислу подали сензаційну вістку про викриття покладів натуральної бензини на Кубі. Терен натуральної бензини лежить у середній частині острову, в долині Мотембо у провінції Санта Кляра. Тепер експльоатують простір ок 5 км довжини, що є лише частиною бензинодайного терену.

Видобута з землі бензина є легка і прозора і надається відразу, без ніякої перерібки до вжитку, як паливо для самоходових і літакових моторів. Властивий тягар цієї бензини 0,620—0,700 (при тягарі води 1.—). Повстання натуральної бензини пояснюють згущенням ґазових частин якогось спеціяльного ґатунку сирої ропи.

Поклади натуральної бензини в Мотембо мусять бути дуже багаті, бо бензина дотепер не вичерпується. З першого шибу, викопаного у 1926 р., черпають щодня незмінно ок. 250 кг. У часі двох останніх років викопано там ок. 30 шибів, що дають від 280 до 870 кг. натуральної бензини кожний.

За два останні роки видобуто там яких 16 тис. кг. тон натуральної бензини. Ясно, що вона є дуже дешева в порівнанні із звичайною бензиною, переробленою з нафтової ропи.

Поклади натуральної бензини лежать неглибоко, бо на 65—420 м. — Як бачимо, у природі нема багато нового; люди витворюють бензину щойно недавно, природа-ж зробила це багато давніше.

СЕРЦЕ — МОТОР ЛЮДИНИ.

Серце — оспіване поетами як осередок почувань і любови є найбільше працьовитим органом нашого тіла.

Коли людина по праці має заслужений відпочинок, то серце задоволяється лиш скромною перервою між одним і другим ударом. Серце — це мото-помпа, що гонить по нашому тілі життєдайну кров, яка кожній клітині приносить поживу та кисень до віддихання. На мінуту перепомповує серце 6 літрів крови. На день 10.000 л., за рік 3,5 мil. а нпр. за 70 літ 250 міліонів літрів, якими можна виповнити немалий став. У дорослої людини серце „бє" пересічно 70 раз на мінуту, у немовлят ок. 140 на мін., у дитини 90. Частість ударів серця збільшується при праці і піднесенні температури.

Пересічно серце бє ок. 100.000 раз денно. Його праця рівняється праці 1/375 механічного коня.

З цього видно, яку велитенську працю виконує наше серце без огляду на свої малі розміри. Величиною серце відповідає менш-більш стисненому пястукові даної особи.

Нарушена праця серця спричинює важке ослаблення праці орґанізму, тому навіть малих проявів ослаблення чи захоріння серця не можна легковажити.

БУРШТИН — ЗОЛОТО БАЛТИКУ.

В прибережних пісках і у пісковім дні Балтійського моря є чимало бурштину. Бурштин — це живиця давніх шпилькових дерев, що спіпеніла перед віками дрімає на морськім дні і у прибережних пісках Балтику. Останніми часами бурштинові вироби знову приходять до моди, тому тепер дуже інтенсивно шукають за цією чудовою живицею.

Найбільше находять бурштину у східній Прусії — між куронським і висляним заливом. Там на просторі ок. 500 квадр. км. у глибині до 42 м. находяться поклади бурштину такі богаті, що у 1 м. землі находимо ок. 1—2 кг. бурштину. Експльоатація бурштину є державним німецьким монополем. Річно добувають ок. пів міл. кг. Зерна добутого бурштину є ріжної величини, барви, чистоти, прозорости, так що лише 20 прц. матеріялу надається до фабрикації ріжних люксусових предметів, а 80 прц. — це відпадки.

Тепер роблять з цих відпадків бурштину посуди до перехову крови, добутої з трансфісії. Також топлять бурштин, одержуючи таким робом олії, кваси і живиці бурштинові, що з них роблять ляк. Сирий бурштин коштує 3—4 марки за кг. Із простору 500 км. кв. визискано дотепер всього 5 км. Хемічно перероблений бурштин уживають в деревнім промислі замісць шеляку, а з доміщкою штучної живиці до фабрикації устників до папіросів.

ВЖЕ НЕ БУДЕ ЖОВТОЇ ПРОПАСНИЦІ.

Жовта пропасниця — це одна із тих недуг, що утруднюють білим людям життя у тропікальних краях. На неї дуже наражені білі, що перебувають у гарячих краях, особливо там, де є багна і комарі. Та недуга дає великий процент смерти. Тому справжнім добродійством науки є новозапроваджена метода лікування жовтої пропасниці сироваткою Леґре. Цю сироватку виготовлюють з крови хорого на жовту фебру. Кров перепускають через мозок миші через що вона мішається з його білковими субстанціями. Так зробленою сироваткою лікують ту недугу, а впорскнена здоровим, хоронить їх від неї.

Ця сироватка прикладена до жовтої пропасниці знищить її цілком і усуне одну з найважніших перешкод кольонізації білими тропікальних країн.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Памятник шпигунки.

Тайна, яку довго скривали.

Одного ледяно-холодного березневого ранку найшли в одному старому домі на Монтмар в Парижі якогось гуляку Ревельона, який займав від кількох місяців у цьому домі прегарну кватиру, мертвого. У випорожненій аж до дна пляшці з вина найшли сліди дуже сильної отрути, що промовляло за здогадом, що Ревельон упав жертвою вбивства. Монсіе Ревельон, який займав на першім поверсі дві розкішно уладжені кімнати мав славу багатого парубка, який веде марнотратне життя і не журиться ніколи грішми. Його мешкання відвідували дуже часто ріжні гарні жінки, з якими монсіе Ревельон спивав нераз аж до білого ранку шампана. Кількох свідків зізнало, що перед тижнем чули з його кімнат галасливу сцену сварки і від цієї пори раптом змінився спосіб життя Ревельона. В шуфлядах його бюрка знайшли дуже багате листування, на підлозі подертий білет, в розі біля печі знайшли легко ушкоджену жіночу ручну торбинку зі срібним монограмом „Л. Д." Позатим не було нічого, за що моглоб слідство зачіпитись, щоб відкрити вбивника.

СЦЕНА У ТРУПАРНІ.

Трупа нещасного Ревельона відставили до трупарні. Цілий Париж говорив про це вбивство але ніодин чоловік не прийшов до морги, щоб пізнати трупа і признатись до кревняцтва.

Виринуло тепер нове питання, яке почало турбувати поліційні чинники: „Ким взагалі був добродій Ревельон?"

Загадка смерти цього чоловіка ще більше заплуталась і кримінальний вузол годі було розвязати. З листів найдених у кімнаті вбитого годі було щонебудь довідатись. Писали ріжні пані з товариства про свої почування про свої уподобання, знайомости, але все, за чим шукала поліція листи промовчували. Убитий був очевидно, незвичайно обережний і ніодин з багатьох пахучих листів повних любовних почувань прегарних парижанок не мав іншої адреси як „посте рестанте".

Всі знайомі убитого були без сумніву панями з товариства, так, що слідство в таких умовинах було не тільки важким але й дискретним завданням.

Але негайно після цього злочину вибухла нова сензація. Напередодні вбивства пропав без сліду відомий паризький нотар Франсоа Ф. та ніхто не знав куди він подівся. Жінка загубленого, яка не мала іншої ради, як шукати його в морзі, впала зі страшним плачем перед шкляною скринею, де лежав виставлений на прилюдний показ монсіе Ревельон, на коліна. Дивна, жахлива схожість покійника з нотарем приголомшила нещасну жінку. Негайно візвала свого брата, який також пізнав в убитім без ніяких сумнівів свого шурина, що про його подвійне життя досі ніхто нічого не знав.

ШПИГУН ЧУЖОЇ ДЕРЖАВИ?

Слідство почало розвиватись чимраз швидше і приносило щораз якісь нові несподіванки. Одному з визначних поліційних урядовців спеціялістові-графольогії попали в руки листи з підписом „Люсілля". У підписі цієї жінки були на око майже незамітні зволоси, над якими досвідчений урядовець почав глибше призадумуватись. Так не пише ніколи закохана пересічна жінка, цей підпис може походити тільки від жінки, яка холоднокровно крізь найбільші небезпеки вміє перейти. Кілька хвилин пригадував собі урядовець і раптом... „Люсіль"... Чи не була це найславніша тайна агентка, найвідважніша жінка Европи? В такім випадку монсіе Ревельон був безсумніву шпигуном чужої держави. Його подвійне життя, фальшиве прізвище, марнотратність і зависока як на нотаря життєва стопа скріплювали ці здогади. Але куди ділись дипльоматичні папери, що за них елегантний гуляка віддав своє життя?...

В бюрі тайної служби не знали про цю справу нічого. Визначна шпигунка виїхала передучора за кордон. Порівнання ріжних почерків, що їх знайшли в кімнаті вбитого з почерком агентки не дало ніяких висліді, бо агентка вміла по мистецьки змінювати письмо. З усіх позиців скріплювалось чим раз більше підозріння, що нотара, який вів подвійне життя, вбила відома агентка як звичайного злочинця. Щоб цієї справи не розголошувати рішено вела звести цілу справу „при замкнених дверях".

Підозрілу у вбивстві агентку відкликали негайно зі закордону до Парижа і переслухали. Непорушно холодна і спокійна стояла вона підчас допитів і давала зрівноважені відповіди про добродія Р.

— Чи добродій Р. займався, на вашу думку, шпигунством? — питав отаман начального штабу.

Гарна шпигунка здвигнула без ніякого зацікавлення раменами. Дипльоматична агентка, дама в повнім значінні цього слова стояла як вилита з бронзу перед бюрком отамана, який переслухував її. По її личку спливав ясний сніп електричного світла так, що старшина, який сидів у тіни, міг докладно приглянутись найменшому порухові найніжнішого мяза на її гарнім личку. Старшина подав їй клаптик роздертого паперу, маленький рожевий білетик із кімнати вбитого. Найсильніша познака! Якщо нічого не ворухнеться в душі цієї незбагнутої жінки то це буде найкращим доказом, що вона не брала ніякої участи в цілій афері. Зрадить, чи ні?...

Майже незамітно роздулися ніздря шпигунки, а її темні очі стали ще чорніші... але її голос звучав далі ясно і спокійно:

— Отже?... кинула вона питання й поклала знеохоченим рухом рожевий білетик знову на бюрко.

ЖМУТ ЛИСТІВ.

Всі обставини таємничої смерти на Монтмарі плутались щораз більше у дивну, таємничу загадку. Чому тайна агентка, яка мала підтримку найвищих військових кол, яку знала половина Европи, яка неодного залюбленого старшину обкрутила собі довкола пальця, не признавалась до ніякого знайомства з небіжчиком.

Чи не знала вона багато більше про тайні ходи цього чужого шпигуна, як воно спершу здавалось. Мовчанка цієї таємничої жінки була штучна... і стягала на неї нове важке підозріння... Ґенеральний штаб доручив негайно перевезти несподівано в її мешканню ревізію.

Ревізія відбулась у ранішних годинах. Служниця повела старшин до будуару своєї пані і один зі старшин увійшов ненадійно до кімнати. Гарна шпигунка, яка нераз і неодному старшині холоднокровно принесла смерть, яка у своїй професії була завжди готова на найбільші несподіванки, яка виглядала у ранішнім освітленні як незбагнутий Сфінкс, сиділа біля печі і кидала з великого жмуту паперів лист за листом, до розпаленої печі. Її личко горіло, а очі блищали... Старшина, який ненадійно ввійшов до будуару, прискочив до неї і швидко відібрав їй решту листів.

НЕЩАСЛИВА ЛЮБОВ.

Злочинниця була заскочена на гарячім ділі і слабо протестувала. Перший раз заблистіли в очах цієї твердої як сталь агентки сльози...

— Приказ ґенерального штабу! — заявив їй старшина, оправдуючи свою ненадійну присутність. Ситуація була для нього самого неприємна... На долівці лежала прегарно оправлена книжечка, яка впала шпигунці з колін. Коли один зі старшин швидко її підніс, агентка гірко захлипала.

Це був її памятник. Такий, що в нім звичайно люди записують собі ріжні переживання і пригоди. На одній сторінці під датою „15. лютого" стояло: „Я була з Р. в Боа. Він дошкулював мені... Який він вередливий. Чому я не можу його покинути?"... На іншій сторінці: „23. лютого": „Він безсердечний циник... джиґун... гірший від Касанови". Відтак схвильованим неправильним письмом „Не можу стерпіти довше щоб він мене так зневажав!... Пляшка приготована на всякий випадок".

Такий був ключ до цієї заплутаної загадки. Не було сумніву, що славна шпигунка, яка неодному закрутила голову закохалася, і то безнадійно. Трапила коса на камінь. Видно, що з розпуки, не бачучи іншого виходу вбила свого коханого зі заздрости.

Ґенеральний штаб доручив задержати в цілій справі якнайбільшу тайну. Прізвище відомої і славної шпигунки тайної французької служби не можна виявляти на звичайнім кримінальнім процесі. Молоду таємничу красуню судили зовсім тайно. Вона мала щастя до милосердних суддів. Французи завжди мають дуже мягке серце і вирозуміння для нещасливої любови, яка штовхає закоханих в обійми злочину...

Тому цілу справу затаювали у Франції аж до недавна і щойно тепер, коли скінчилась люта кара гарної француженки, справа дісталась до преси.

ЖІНКА ЛОВЦЕМ ПЕРЕЛ.

Недавно вийшла у Сідней замуж за молодого фармера прегарна дівчина на імя Мавд Бендерсон. Про її подружжя писали всі австралійські часописи. Мавд Бендерсон мала славу найзначнішого і найметкішого ловця перел. Її придане — це намисто, якого вартість оцінюють на кілька міліонів і складається з прегарних перел, що їх Мавд добула сама з морського дна. При кожній своїй підморській виправі рискувала відважна дівчина своїм життям. Найстрашнішу пригоду пережила вона підчас жахливої зустрічі з восьминогом. Підчас своїх розшуків за перлами натрапила вона на затоплене човно напів занесене морським намулом і піском. Там вона натрапила на потвору, яка схопила її своїми мацаками, але тому, що дівчина була у одязі нурця, безпосередно не грозила їй небезпека.

Одначе, коли дівчина-нурець глянула на потвори мусіла зібрати всі сили, щоб не зомліти, що означало би її смерть. Разом із потворою видобулась вона на верх. Коли її витягнули на чердак, дівчина впала без чуття.

Своєму подругові мусіла вона приректи, що закине раз на завжди це небезпечне ремесло.

ІНСТИТУТ ВОРДА

Не тільки жидівські студенти в Польщі та інших державах мають клопоти з недостачею трупів до анатомічних студій. Такі теж клопоти має тепер американський „Інститут Ворда", який творить частину рочестерського університету.

„Інститут Ворда" — це едине у своїм роді заведення, яке займається препаруванням шкілетів всіх сотворінь, почавши від чоловіка, скінчивши на найменшім гризуні. Клієнтеля інституту розкинена по цілім світі, це: школи, університети, наукові заведення, учені, аматори і т. д.

Головною спеціяльністю інституту, який на підставі свого статуту не може заробляти грошей, тільки віддавати свої вироби по власних коштах — це людські шкелети. Але тому, що в злучених Державах не вільно продавати трупів із трупарень, інститут купував трупи з Европі, головно в Совітах. Одначе і там недавно заборонили продавати трупи (мабуть з причини гіперпродукції не оплачується вже Совітам цей інтерес). Тепер розіслав інститут знову своїх агентів по цілій Европі, між іншим і до Польщі.

—o—

ОСТРІВ РОБІНЗОНА КРУЗО.

Одинокий острів у полудневій частині Атлянтійського Океану Трістан да Куня, куди на підставі Данила Дефо, попав після розбиття корабля Робінзон Крузо, лежить далеко від морських шляхів і кораблі заїзджають дуже рідко. 28-го лютого ц. р. має туди заїхати англійський кружляк „Карлей", який завезе мешканцям почту і ріжні необхідні речі. Під цю пору живе на тім острові 150 мешканців. Губернатором острову є жінка Френсіс Ренето. Англійці постійно піклуються спадкоемцями Робінзона Крузо і в Англії вже віддавна істнує „Фонд острова Трістан да Кунія". З цього фонду купують мешканцям ріжні потрібні прилади і товари. Яке, що мешканці острова ждуть на приїзд корабля як на спасения. Тому рік острів відвідала англійська підводна лодка.

Хто має утримати дороги?

ДИСКУСІЯ У КОМУНІКАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ СОЙМУ ТА ВИСТУП ПОСЛА Г. ТЕРШАКІВЦЯ.

В дні 25. січня 1937. р. комунікаційна комісія розглядала проект закону про будову й удержання публичних доріг.

Предложений закон має на ціли в першу чергу урегулювати одноцілу господарку і дорогову адміністрацію на цілому терені Польщі. З усіх інших точок законопроєкту найважніша та, що каже, щоб із 20.620 км. доріг у 4-ох галицьких воєвідствах, що їх досі удержувано з державних фондів, 10.940 км. доріг перекинено на плечі воєвідської і повітової самоуправи. На засіданні комісії взяли участь міністр комунікації п. Ульрих, віцеміністр Пясецький з вищими урядовцями, а з міністерства внутрішніх справ віцеміністр Корсак.

Реефрент пос. Де-Тун вніс чимало поправок, незалежно від поправок членів комісії. Від УПР промовляв член комісії **пос. Тершаковець,** вказуючи на нерівне трактування у предложенім проєкті наших земель у відношенні до центральних і західних воєвідств, а також на тягарі, які новий проєкт накладає на самоуправу, яка вже нині не всилі нести їх. В цій справі ставить відповідні внески і поправки до закону. В першу чергу поставив засадничий внесок, а саме, щоби з огляду на велику скількість поважних поправок, внесених референтом і членами комісії, відіслано проєкт назад до міністерства комунікації з тим, що після розгляду всіх поправок міністерство комунікації внесе новий проєкт закону. Рівнож і інші члени комісії, а саме представники Познанщини, Полісся і Волині висказувалися за поправками до проєкту.

Проти внеску пос. Тершаківця ніхто з членів комісії ані референт не виступали, зате виступив міністр комунікації, який заявив, що внесок пос. Тершаківця на ділі відкладає цей проєкт до осени, хоч цей проєкт має вже за собою працю двох літ. Міністр згідний є на вибір підкомісії, котра розгляне всі внески і поправки референта і членів комісії та предложить знову повній комісії. Тому, що внаслідок внеску пос. Тершаківця зродився посередній внесок і вибрано підкомісію з 9-ти членів, пос. Тершаковець свій внесок відіслати проєкт до мін. комунікації, відкликав.

Підкомісія зазнайомившись з внеском і поправками, збереться в початком лютого. Один із засадничих внесків пос. Тершаківця звучить: „Щоби всі дороги на терені львівського, тернопільського, станиславівського, волинського і поліського воєвідства, котрі досі удержувано з державних фондів та котрі згідно з новим проєктом мають бути за 5 літ передані на кошт воєвідської і повітової самоуправи, перенести до категорії ч. 1., себто на удержання з державних фондів, як дороги державні".

—o—

Повінь в Америці.

ЖАХЛИВІ НАСЛІДКИ.

НЮ ЙОРК, 27. I. ПАТ. На основі урядового звіту число смертних жертв повені дійшло до 345, число бездомних 750.000 людей. Шкоди від повені обчислюють на 350 міл. долярів.

Голова американського Червоного Хреста, адмірал Грейзон заявив, що на негайну допомогу для пошкодованих від повені в 11 стейтах треба найменше 10 міліонів долярів.

НЮ ЙОРК, 27. I. ПАТ. Число жертв виливу ріки Огайо росте з кожною годиною. В самім Люісвіль **померло від пошестей 200 осіб.** До цього міста **привезли літаком** ліки і перевязочні засоби. Мешканці долини Місісіпі **зміцнюють** береги деревляними засіками і мішками піску.

ДОПОМОГОВА АКЦІЯ.

НЮ ЙОРК, 27. I. ПАТ. Розлиті води рік Огайо і Місісіпі загрожують тепер містам і селам стейту Тенесі. У всіх містах, положених на берегах **Місісіпі в долішньому бігу ріки,** пороблено приготування до евакуації мешканців. В шістьох північних стейтах, що потерпіли з причини повені, стан води **почав опадати.** Шкоди від повені перевищують 300 міліонів долярів.

Рузвельт, який пильно стежить за рятунковою акцією ,зажадав, щоби кредити, признані конгресом на боротьбу з безробіттям, **призначити негайно на підмогу для тих, що потерпіли від** повені. Число евакуованих з околиць, навіщених повінню ,перевищає 700.000 осіб.

Сотик дай на Рідну Школу,
А поліпшиш власну долю.

Пятаков і товариші перед судом.

У вівторок, у 4. дні московського процесу підсудні **Строїлов і Штайн** зізнали, що эмовники з Кузбасу разом з німецькими спеціялістами, що були агентами німецької розвідки, змагали до дезорганізації совітського промислу.

Щоб викликати ворожий настрій серед совітських робітників до совітського устрою, вони створювали ліпші умовини праці для чужинецьких робітників. В копальнях Кузбасу панував цілковитий організаційний та продукційний хаос, а в деяких копальнях вугля траплялися часто катастрофи, в яких гинули робітники. Все те було роблене пляново.

Підсудний **Норкін** зізнав, що в Кузбасі затрачували капітали в підприємства, які рентувались найгірше, та що за ввесь той хаос і крах винуваті троцькісти.

Підс. **Лівшиц** признався, що він вів дезорганізаційну акцію на залізницях, спричиняв залізничі катастрофи та кермував розвідкою для Японії, якій він видавав тайні документи.

Підсудні **Князев і Турок** заявили, що вони від японської розвідки дістали 35.000 рублів.

Лівшиц заявив, що за поганий стан совітських залізниць винуваті змовники.

На судейському столі появилися матеріяльні докази вини: щоденник інж. Строїлова, з якого виявляється, що він був у підозрілих взаєминах з німецькими спецами; дальше два нотеси Строїлова з приватними німецькими адресами та урядова німецька телефонічна книжка на потвердження правдивости цих адрес, крім того світлини німців, з якими порозумілись Строїлов і Шестов.

Зізнання **Арнольда** не мали ніяких цікавих моментів. Він пристав до змовників тому, що сподівався, що вони дійдуть до влади. Арнольд був виконавцем двох невдалих замахів на Орджонікідзе і Молотова. Зізнання Арнольда про ці замахи роблять неповажне враження.

II. ІНТЕРНАЦІОНАЛ В ОБЛИЧЧІ МОСКОВСЬКОГО ПРОЦЕСУ.

Французькі соціялісти прикро вражені московським процесом, хоча стараються оминати напруження з комуністами. На пропозицію вислати до Москви комісію, що слідкувала би за ходом процесу, президія II. Інтернаціоналу відповіла, що це неможливе, навіть колиб уряд СССР її впустив, бо слідство було тайне, а в 5. день після його покінчення почався процес. Лідери II. Інтернаціоналу висловлюють побоювання, щоби у теперішньому московському процесі не було смертних присудів.

МАЯЧЕННЯ ПРО КРИВДИ ПОЛЯКІВ.

ЗАЯВА ПОС. В. ЦЕЛЕВИЧА.

В соймовій буджетовій комісії, яка розглядала у вівторок 26. ц. м. буджет міністерства хліборобства, промовляв теж пос. В. Целевич. **Він заявив, що нормалізацію польсько-українських взаємин утруднює саме політика міністерства хліборобства супроти українського населення, головно кольонізація українських земель зайшлими кольоністами з корінної Польщі. Тому українські посли будуть голосувати проти буджету міністерства хліборобства.**

Пос. Остафін, відповідаючи послам В. Целевичеві і З. Пеленському заявив, що при парцеляції в Галичині діється кривда не українцям, але полякам (??). Запевняв, що від 1919 до 1934 р. перейшло в руки українців шляхом добровільної парцеляції понад 220.000 га землі, і що польський стан посідання землі зменшується.

По довшій промові мін. Понятовського промовляв ще референт пос. Камінський, який полемізував з висновками обох українських послів. Доказував при допомозі відповідних цифер, покликуючись на урядові джерела, що в Галичині м. р. римо-католики продали 15.593 га, купили 11.023 га; греко-католики продали 10.737 га, купили 15.235 га; в 1934 р. римо-католики продали 14.648 га, купили 10.942 га; греко-католики продали 9.868 га, купили 13.696 га. Отже на думку референта саме поляки повинні бути на алярм. Одночасно заявив, що на українців упаде відповідальність, якщо в Галичині дійде до якихнебудь подій.

Комісія приняла буджет міністерства хліборобства з поправками голосами всіх польських послів проти одного (пос. В. Целевича).

НОВИНКИ.

— **Мисткі Марія Дольницька і Отто Недбаль** починають дня 1. лютого 1937. в Міському музею артистичного промислу, вул. Гетьманська 20, курс мистецької емалі і мистецьких виробів в металі. Обсяг курсу: Наука про матеріяли, про емалеві техніки (малярську і ювилерську), технічне опрацювання емалі в пристосуванні до декоративної оздоби (бранзолети, нашийники, конфекційні оздоби, касетки, ящички і т. ін.). Техніка мистецьких виробів з металю (цизелювання, роботи куті, толочені, роботи для рекламового вжитку, роботи комбіновані з металю і емалі). Оплата місячна 15—20 зол. окремо 5 зол. на матеріяли. Зголошення приймає АНУМ, Львів, Чарнецького 26/II., тел. 255-26, між 1—3 год. щодня (п. Я. Музикова). 175 2—

— **Якщо** вже радіоприймач, то тільки фірми „Екравокс“, Львів, Академічна 28. 18-20

— **31. січня 1937.** в девятьнацяті роковини бою під Крутами Товариство „Молода Громада“ улаштовує святочну академію в салі театру Ріжнородностей. Початок: год. 12.15. У програмі беруть участь п. Роман Савицький, проф. О. Суховерська, п. І. Гургулівна, п. Л. Герман, п. Я. Гладкий. Співає мужеський хор під управою дир. О. Плешкевича. Фортепяновий супровід проф. Б. Кудрик. Декорації п. Лясовського. 181

— **Мистецька вистава.** Теперішня вистава цілольського Союзу артистів пластиків обіймає кави під оглядом заложення і теми графіки Л. Левицького і малярські композиції Ст. Асостовича. Вистава отворена щодень від год. 10. до 15. в домівці при вул. Дідушицьких 1. II. Прогулькам значні знижки.

— **Мороз!** В сутеринах живуть тисячі українських безробітних, їх діти голі та босі. Складайте для них одяги та гроші! Натуралії слати до Т-ва „Сила“, Львів, 3го Мая 10. І. Гроші шліть до Торговельно-Промислового Банку у Львові (ПКО 506.778) з дописком „На безробітних“.

— **Хто виграв на льотерії?** У нинішньому тягненні Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 1,000.000 зол. на ч. 57592; 100.000 зол. на ч. 45185; 50.000 зол. на ч. 79238; 25.000 зол. на ч. 126834; 20.000 зол. на ч. 46487; 10.000 на ч. 66163 175044, 181914; 5.000 зол. на чч.: 69786, 133320, 153339, 163952; 2,000 зол. на чч.: 38038, 92328, 108364, 157987, 179428, 181428, 186533; 1.000 зол. на чч.: 5090, 18322, 18414, 21323, 36800, 51215, 51724, 53129, 61693, 73701, 74575, 88917, 102349, 107767, 109140, 127570, 127572, 129593, 138537, 147996, 162214, 186086, 192143.

Подаємо до відома Українського Громадянства, що

ВСЕСТУДЕНТСЬКА

КРУТЯНСЬКА АКАДЕМІЯ

відбудеться з причин від Комітету незалежних не, як було заповіджено — в салі Великого Театру, але в салі кінотеатру „Атлянтік“ в неділю 31. січня 1937., в год. 11.30.

Програму виконають: Богословський хор Духовної Академії, Вп. п. Марія Сокіл, Вп. п. Михайло Голинський, Вп. п. ред. Василь Качмар, Вп. п. Цісик, Задорожний, Согор, Березовський і Драматична Школа під проводом Вп. п. Лесі Кривіцької.

Передпродаж білетів: Книгарня Наук. Т-ва ім. Шевченка, Ринок 10.

Ціни білетів від 50 сот. до 4 зол.

ВСЕСТУДЕНТСЬКИЙ КОМІТЕТ.

— **Поштова агенція** буде урухомлена з днем 3. лютого ц. р. в Порогах пов. Надвірна. До її обсягу приділено громади Яблінка, Кричка, Богрівка і Гута.

— **Скоки температури.** Коли мороз у нас нарешті трохи злагіднів і в середу ранком нотовано у Львові тільки — 11, в Румунії филя полярного зимна принесла температуру — 35. Устя Дунаю замерзло, так, що річна плавба припинилась. Багато людей змерзло.

— **Недозволена грошева збірка.** Як повідомляє ПАТ, в селі Гошанах пов. Рудки члени місцевої читальні „Просвіти“, Іван Галайко й інші уладили публичну збірку на будову читальняного дому. Тому, що не мали на те вимаганого законом дозволу повітової адміністраційної влади, поліція зібрані гроші їм відібрала а на винуватців зробила карне донесення.

— **Зальотний посол перепросив шведську громадянку.** „Голосна“ справа посла Пахольчика, який поводився непристойно супроти шведської громадянки у вагоні поїзду Париж—Варшава, вже зліквідована. Справа ця відбилася відгомоном не лише в часописах, а й у соймі, тому пос. Пахольчик вислав до цієї шведської громадянки, дочки жидівського промисловця з Білостоку Мупеля, листа, в якому перепрошує її, просить зліквідувати справу та годиться дати 1.000 зол. на зимову поміч. Мупелівна згодилася зліквідувати справу а 1.000 зол. призначила по половині для польських і жидівських родин.

— **Згоріла школа.** В Мечищові пов. Бережани в старому шкільному будинку, що стояв пусткою вибухла пожежа і знищила його до тла. Шкоду обчислюють на 1.000 зол.

— **8 літ окрадав громаду.** Окружний суд у Новому Сянчі розглядав справу секретаря громади Королева Руська, Володимира Вашовського, що впродовж 8 літ при браку контролі допускався ріжних грошевих зловживань у громадській господарці на шкоду 12.000 зол. Вашовського, який признався до вини, засудили на 3 роки вязниці, втрату громадянських прав на 3 літ і 1.000 зол. грибни.

Несподіванка в соймі.

УРЯД ВІДКЛИКАВ ТРИ ЗАКОНОПРОЕКТИ.

В середу 27. ц. м. передполуднем відбулося пленарне засідання сойму, який приняв у першім читанні низку законопроектів уряду та послів і відослав їх до відповідних комісій. Опісля на внесок марш. Цара вибрав 6 кандидатів на суддів Державного Трибуналу і 6-ох кандидатів на їх заступників зпоміж суддів. Зпоміж цих кандидатів президент призначить суддів до Державного Трибуналу.

З черги перед нарадами сойму над законопроектами про службу, платні і відповідальність урядовців у територіяльній самоуправі зголосив коротку заяву прем. Складковський того змісту, щоб сойм відослав всі три законопроекти до комісії, щоб вона розглянула понад 50 поправок послів та домагання самоуправних союзів. Сойм згодився на цей внесок. Після того сойм приняв закон про вирівнальний податок для сільських громад.

—o—

Труднощі при формуванні кабінету в Японії.

ТОКІО, 27. І. ПАТ. Всі три кандидати на міністра війни, яких висунув ґен. Уґакі, відмовилися приняти це становище. Тому ґен. Уґакі відбув нині в год. 11-ій передполуднем з цісарем одногодинну розмову прохаючи, щоб цісар сам призначив нового міністра війни. Якщо це станеться армія мусітиме піддатись цьому рішенню бо в противному випадку був би це бунт проти цісаря, начального вожда армії.

—o—

— **Львівська хроніка.** Арештовано 25-літну служницю Марію Мацьковську, що вкрала своєму хлібодавцеві, лікареві Н. Ґельбартові при вул. Сикстуській портфель з готівкою і цінними паперами на 8.300 зол. Портфель з грішми відобрали. — При вул. Рутовського скочила з II. поверха на подвіря служниця Анна Василишин і перевезена до шпиталю, померла.

— **Пошесть грипи** по містах приймає щораз більші розміри. У Варшаві нездужає на цю хоробу 120.000 мешканців. Пошесть виказує щораз то новіші відміни цієї недуги. В останніх часах лікарі ствердили т. зв. поворотну грипу. Після повного уступлення горячки по двох-трьох днях грипа вертається у формі легеневих комплікацій, бронхіту і т. п.

— **Краєва хроніка.** Антін Червінський зі Старої Ропи (Самбірщина) вбив сокирою свого брата Йосифа, коли цей спав. При вбитому остався всю ніч, опісля сам зголосився на поліції. Причиною вбивства був маєтковий спір. — У чортківському шпиталю помер нагло управитель вселюдної школи Володимир Фавстин Вольський, що мешкав останніми часами в Ягольниці. Здогадуються, що його отруїли. — Йосиф Бойчук, його жінка та пятеро дітей і своячка 9-літня Папроцька отроїлися після обіду, а саме клюсками з мясом, яке купили в одній тернопільській ятці. — У Ланьцуті від довшого часу ріжним людям пропадали вартісні річи та біжутерія. Виявилося, що крав їх 12-літній хлопець із Косини ланцутського повіту, який вдавав прошака. Крадені річи продавав дуже дешево, нпр. золоту бранзолетку вартости 300 зол. продав за 5 сот. — В Тернополі повісилася у своїм мешканні 32-літна Фридриха Ашкеназе, сестра місцевого адвоката. — В Гошанах пов. Рудки замерзла у своїй хаті 40-літня Анна Сирота разом із 5-літнім синком. — В „кулку“ рільничім у Залучу пов. Снятин викрито зловживання на 1.800 зол., яких допустився склепар І. Булковського. Справу передали судові.

— **Ґдиня має 100.000 мешканців.** За урядовими обчисленнями Ґдиня осягнула в останньому часі 100.000 мешканців. Коли в 1921 р. польські війська заняли Поморя, Ґдиня була малим селом з кількасот мешканцями.

— **Директорські пенсії.** Як стверджує польська преса, в одному познанському банку є аж 9 директорів, яких пенсії разом з пенсіями начальників поодиноких відділів дають суму 42.300 зол., а пенсії решти 118 урядовців доходять тільки до 40.500 зол. Великий варшавський банк має тільки 7 директорів, що побирають разом 26.800 зол. Інший банк у Варшаві має навіть 10 директорів, що разом з начальниками беруть пенсії в сумі 30.800 зол., а 140 урядовців тогож банку дістає ледви 39.800 зол. Вдодатку директори банків мають довголітні контракти, що ґарантують їм високі відшкодування на випадок передчасного звільнення (по 100.000 і 200.000 зол.). Тепер можна собі уявити, скільки праці мусить вложити звичайний банковий урядовець, щоб заробити на свою скромну пенсійку і багатотисячні пенсії директорських маґнатів.

— **Мала дівчинка продає кров, щоб допомогти мамі.** Незвичайним способом хотіла одна 10-літна дівчинка в Бидґощі помогти своїм бідним родичам. Вона чула, що у шпиталях лікарі потрібують часом людської крови, а ... платять. Отже зголосилася до місцевого шпиталю і сказала доглядачці, що хоче продати свою кров, бо її мати дуже бідна і потрібує грошей. Сердешною дівчинкою та її мамою занялася шпитальна управа.

— **Пожежа театру.** Як повідомляють з Мілляну, в Кремоні згорів старинний театр, побудований в 1722 р. Страти оцінюють на 3 міліони лірів.

— **Латинізація азбук у Совітах.** В Москві відкрито пленарну сесію совітського комітету для справ нової азбуки при раді національностей центрального екзекутивного комітету СССР. Із звіту виходить, що 70 мов, уживаних у СССР, приняло вже златинщену азбуку. В 1936 р. комісія працювала над основами правопису для 26 мов. Приготовано 12 нових азбук.

— **Монгольський словник.** В Ленінграді появився словник сучасної монгольської мови. Він містить 10.000 слів.

— **Корабельні катастрофи.** Німецький корабель „Ґрістрайм“, що плив до Бреми, затонув біля норвеського побережа на фйорді ... 30 сіб залоги врятував норвеський корабель. — Біля Порту Ляґа в Портуґалії розбився і затонув грецький корабель „Спіро“, що плив до Гамбурґа. Із 24 осіб залоги втопилося 10.

— **Траґічні лети.** Комунікаційний літак ... Елізабетвіль упав оподалік Солоного озера ... Зл. Державах. 12 людей, з цього 8 подорожних і 4 особи залоги, погибло. — ... ський літак, що вилетів із Кольомбо до ... (південна Африка) розбився біля летовища ... сенія під Ораном. 8 пасажирів і 4 членів залоги згинуло.

— **Люди без болю.** Як гарно було б на світі, наколи би людей не гнобив біль! Не знати болю голови, міґрени, ісхіясу. Дійсно — життя було би краще. Але є люди, що приймають терпіння з резиґнацією і не пробують навіть позбутися його. Однак як легко можна нині охоронитися від болю! „Баєр“ створив аспірину, яка звільнює від терпінь. Тисячі тисяч людей знають вже її ділання проти болю, а інші зовсім необгрунтовано позволяють затроювати собі надалі спокій гарних годин життя. Завдяки Аспірині можна легко станути в ряді людей, що не знають болю.

— **Важне для Пань Дому.** Незрівняну книжку з приписами д-ра Еткера п. н. „Добра господиня пече самa“ можна дістати у всіх кольоніяльних крамницях і в заступників ф рми Еткер. Ціна обнижена 30 сотиків. Книжечка є неоцінена передовсім у теперішнім карнавалі часі, бо дає багато приписів на печиво і т. д.

——o——

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Громадянське життя у Збоїськах. Село Збоїська за Жовківською рогачкою ще донедавна (1926 р.) було малою оселею і мало кругло 1000 мешканців. Від ранку 1927 почалася парцеляція грунтів, положених при рівні Полтві і пішла таким скорим темпом, що нині мають уже Збоїська к. 5.000 мешканців, у тім 1.500 душ українців. На терені старих Збоїськ працює кружок „Рідної Школи“ і захоронка, а серед новозамешкалих українських родин на долі читальня „Просвіти“, що недавно основана і гарно розвивається. Дня 17. I. п. р. уладила чит. „Просвіти“ у себе спільну проскфору, яка зібрала велике число громадян. Після побагосьвлення проскфори місцевим о. парохом серед веселого настрою провели зібрані кілька годин. Слід зазначити, що взагалі дух українців у Збоїськах релігійний і тут елемент соціяльний, хоч львину частину творять тут елемент робітничий і малоземельний.

Обсерватор.

Що даш Рідній Школі нині,
Те даєш своїй дитині!

СТАНИСЛАВІВ.

Заг. Збори „Української Бесіди“ відбулися 23. I. вечером у власній домівці. На всіх 95 членів присутніх було 27. По звітах уступаючого Виділу й ухваленні йому абсолюторії вибрано знову той сам Виділ з ріднею. В. Дутвою як головою.

З відчитової салі. Мин. неділі відбувся черговий реферат у салі „Бесіди“, що його виголосив проф. Домбровський на тему „Бретанія“. Відчит був ілюстрований картинами та був надзвичайно цікавий. Черговий реферат виголосить інж. Зубрицький н. т. „Теорія Айнштайна“.

З життя Бельведеру. Черговий виступ драм. секції „Просвіти“ мусимо зачислити знову до невдатних. Виставлена мин. неділі ревія доказала, що гурткові бракує доброго проводу, що відбивається на слабому рівні. З поодиноких точок на повне й цілковите признання заслуговує лише „шабасівка“, в якій знаменитою була Тося Фурикевичівна. Ясінський як її партнер був теж добрий. Скетчі взагалі слабо виконані й безвідстові. Найліпше ще випав скетч: „Забув“. Зате такі скетчі, як „Щуролапка“ абсолютно не повинні находитись у репертуарі драм. гуртка „Просвіти“: своєю порнографією можуть вони зразити публику. Незлий у монольогу був Ясінський, як пяний впаш. Взагалі ревія слаба підготова, а вже просто нестерпні були величезні перерви між точками, чого в ревії не сміє ніколи бути. Світний, як заповідач, непотрібно переповідав зміст кожної чергової точки, позатим досить свобідний. Декорації Бабія дуже гарні і вони у великій мірі ратували ситуацію. Публики повна салі.

Б. Л.

Що Рідна Школа приймає —
Сторицею повертає.

РОЖНІТІВЩИНА.

Нова станиця. Заходом кількох громадян Рожнітова, зокрема повного ініціятиви п. Яр. Коваля, відкрито у Рожнітові цукорню з чайнею п. н. „МАТ“. Брак її давно вже давався відчувати в Рожнітові, яке не має ні касина, ні взагалі розвиненого товариського життя. Тому слід сподіватися, що наше громадянство з Рожнітова й околиці підтримає як слід цю нову станицю.

ВОРОХТА.

У Ворохті у вселюдній школі є також шовіністичні, винецькі тенденції. Напр. учителька в шостім відділі зовсім не вчить української мови (обовязана вчити дві год. в тижні), а на запити гуцуликів (-лочок), чому нема години української мови, каже: „Ви і так дужо по українську умєцие, бо в дому вшьонк мувіце по українську“...

„Довбуш“ у Ворохті. Перед Різдвом у неділю дали місцеві гуцули у чит. „Просвіти“ виставу „Довбуш“. Початок вистави оголосила (крім афішів) гра на трембіті зпід Нар. Дому, а голос трембіти понісся по цілій Ворохті в місячну морозну ніч. На виставі було 14 опришків; гуцули повишукували старі капелюхи, старезні гуцульські пістолі, ріжні старовинні деревляні начиння на воду й напитки і т. і., все те, чого вживали ще їх прапрадіди. Відтворили вони в усіх подробицях час Довбуша з цілою його обстановою. Грав добре Олексюк та інші легіні. Це вже другий раз дали вони лише власними силами „Довбуша“ у Ворохті. Добре булоб, якби ця гуцульська трупа дала „Довбуша“ в інших місцевостях і містах (Станиславові, Коломиї, Снятині, Делятині і т. д.).

М. М.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Звіт із монстрпроцесу.

(Велика саля. Попід стіни, тримаючись за руки, тісно стоять чекісти. На кожній стіні портрет Ворошилова. Діється в р. 1940).

Прокуратор: Товариші! Чи-ж є де на світі така цвитуча країна, як наша? Чи де кохає її так народ, як нашу? Чи є де успіхи будівництва, такі, як наші? Ні! — кажу, — і ще раз: Ні! Як там не скреготалиб своїми зміїними ротами недобитки контрреволюції, — за нами говорять факти. Факти і цифри! Чи-ж мало вам пригадувати Горпину Демченко, що воліла, щоб її шестеро малят з голоду згинуло, аби тільки віддати всі свої буряки нашій цвитучій країні? Що я кажу! — та-ж вона ще власноручно підстрелила сьоме, коли це, найменше, полізло в ночі на поле і надгризло одного буряка! Або наша промисловість! Ось гордість пятирічки, перевиконаної за три роки: Дніпрогез! Ще досі повені його не взяли, ще досі має він спроможність давати міліон кільоватів енергії, а коли їх не дає, то тільки тому, що нам її не треба. І чи не відкрито цього року перший ґіґантський комбінат, засилюваний енерґією Дніпра? Чи-ж не дає він щодня по 700 пакетів наших радянських зубочисток? А київська тракторна фабрика? Сто тисяч тракторів річно! Я певний, що буде скоро двічі більше — що я кажу — вже нині ми моглиб перегнати норму, колиб через саботажі не бракувало фабриці дерева на дишлі. Або залізниці: чи-ж є де на світі такі темпа? Сотрицять тисяч катастроф, зачисляючи тільки самі великі аварії. А скільки було дрібних! Ні, — товариші, серце моє тремтить, серце моє тріпоче, як пташка в клітці, і водночас серце моє наливається гнівом, коли спогадаю, що всяка кулачня, троцькісти, петлюрівці та інші націоналісти посягають своїми брудними лапами по нашу цвитучу країну. Ось один з тих гадів. Признаєтесь до вини?

Підсудний Сталін (схиляє низько голову): Признаюся!

Прокуратор: А, я знав це. А відповідаєте за свої вчинки?

Сталін: За всі свої вчинки в життю, крім снів, відповідаю в повній свідомості.

Прокуратор: Ага, але ви всеж таки в снах були безвідповідальні?

Сталін: Га, щож робити!

Прокуратор: Підсудний Сталін! У вас знайдено одинацять поштових німецьких значків! Листів не знайдено. Ви не будете настільки наївні, щоб вимовлятись тим, що в вас були ще тисячі інших значків, навіть з Нікараґуї й Сан Доміґо. Знаємо таких! Радек також так казав, не викрутитесь! Признавайтесь!

Сталін (голосно до мікрофону): Я, гад проклятий, хотів продати нашу цвитучу країну вессвітньому фашизмові. Хотів діставати гроші від Ґестапо, винуват, валюти треба було, — але не дали! Хотів дати або дарувати Україну Винниченкові, але він відмовився. Винуват! (Сльоза, мов чистий брилянт, скапує йому з носа на землю).

Прокуратор: Але вас обвинувачують ще в тому, що ви готували атентат на товариша Сталіна, а саме вам закидають, що ви хотіли у вязниці повіситись на ремінці від штанів.

Сталін (кричить що сили в радіо): Винуват!

Прокуратор: А знаєте 58. параграф?

Сталін: Ой, знаю, сам-же його писав.

Прокуратор: Говоріть, голосно, щоб усі чули!

Сталін (кричить у мікрофон): Я, заражений носатиною контрреволюції, підла ганчірка, німецький льокай і фашистський поплентач, до всього признаюся і не прошу собі ніякої пощади. Навіть, якби просив, то не дістав би, бо сам уклав так, що...

Прокуратор: Досить, забрати мікрофон! Іменем законів нашої першої в світі країни засуджую вас на найнижчу міру кари — на розстріл!

Сталін (нічого не каже, тільки підходить до прокуратора й цілує його в руку).

Цезар Мамалиґа.

Спорт.

НА МАРҐІНЕСІ БОКСЕРСЬКИХ ЗМАГАНЬ ПОЛЬОНІЯ (ПЕРЕМИШЛЬ) — ПОДІЛЛЯ.

Пишуть нам з Тернополя:

Дня 24. п. м. боксерська 8-ка У. С. Т. „Поділля“ в Тернополі розіграла змагання за вхід до А-кл. в „Польонією“ із Перемишля. Самим змагунам із Перемишля годі щонебудь закинути — це незвичайно симпатична дружина. Зате не можна цього сказати про панів суддів, яких прислав до Тернополя Львівський Окр. Боксерський Союз зі Львова і казав виплатити їм за поїздку 58 зол.

Тернопіль давно вже не мав такої наглядної лекції спортової несправедливости. Не мав її навіть тоді, коли орікали судді з Тернополя, які на думку львівської маґістратури мабуть „менше вироблені“ та мають слабший досвід. Змагання завдяки направду спортовому вробленню тернопільської публики скінчилися щасливо, хоч судді суддювали л. сторонничо. Несмак по цій імпрезі залишився ще й до нині і то навіть серед місцевих, обєктивно думаючих польських кол. Останні змагання Поділля прояснили тернопільським спортовим кругам, що змагання виграють густо-часто судді, а не змагуни.

Усім тим, що під впливом таких подій, як останні змагання з Польонією, хвилюються і огірчені несправедливим вислідом сумніваються навіть у корисности з приналежности наших спорт. товариств до Державних Союзів, треба памятати, що та приналежність дає нам змогу зорганізувати сяк-так наше спортове життя.

Змагунам Поділля за те, що гідно репрезентують український спорт і за те, що не зважаючи на страшні матеріяльні обставини та ріжні перешкоди, не дались заманювати корисними матеріяльними офертами і працюють у своїх рідних товариствах, слід зложити щире признання.

А найкраща оборона і вихід перед сторонничістю і несправедливими рішеннями чужонаціональних суддів — подбати, щоб всі б. спортовці, які самі перестали вже змагатись, своїм знанням і досвідом служили рідній спортовій справі, як спортові судді.

С.

ГАКІВКА.

ЛЬВІВ. Краковія — Погонь 3:1 (0:1, 1:0, 2:0). Міжокружні мистецькі змагання відбулись при 20 ступнях морозу. Суддювали пп. Соколовський і Раліс. Глядачів коло 800.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЗБІРНИК ФІЗІОГРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ під редакцією проф. Миколи Мельника. Випуск VI. У Львові 1934 р. Накладом і з друкарні Наукового Т-ва ім. Шевченка. Стор. 42, ф. 8°. Зміст: Володимир Бриґідер: Липова алея в Станиславові. — Юрій Полянський: Мікуфони дрієсових глин у Валяві над Сяном. — Теодор Фотинюк: Erythronium deus canis S. на Опіллі.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх. Львів, 15. січня 1937. Р. VI. Ч. 2. Зміст: День 22. січня 1919 року в Києві. — Лев Ясінчук: З української фарми в Америці. — Присилайте облігації Рідній Школі! — Відозва Гол. Управи Р. Ш. — Конгрес учительства на Закарпатті. — Д-р Я. Ярема: Вік буяння. — Педагогічна вистава. — Позашкільна молодь як члени Р. Ш. — Уяйний Зїзд у Львові. — „Новий Час“ — Рідній Школі. — Народні школи на Підкарпатській Русі. — На тернистому шляху: Шкільні гаразди на українському селі. — Сільсько-Господарська Енциклопедія. — Д-р Стефан Федак — некрольоґ. — о. О. Фацієвич: На підмогу Рідній Школі. — З життя Рідної Школи. — Ріжні вісти. — Додаток: Д-р Я. Ярема: Українська духовість в її культурно-історичних виявах.

Національним ідеалом українського народу перейметься дитина тільки в „Рідній Школі“. Тому підтримаймо її змагання в її другому півстолітті!

Листування Редакції.

Вп. Наталена Королева, Прага: Просимо подати свою адресу, бо написаний до Вас лист вернувся

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

;АМБІР:
28. I. Циганський барон.
29. I. Чорногора в огні (Довбуш).
30. I. Шаріка.
31. I. Вій.
1. II. Муж двох жінок.
2. II. Інваліди.
3і Самбора їде театр до Дрогобича.

Великий Театр:

Четвер, 28. I. год. 7.30 веч. „Подружжа".

Пятниця, 29. I. год. 8.15 веч. Концерт Івана Штравса.

Субота, 30. I. год. 7.30 веч. „Подружжа".

Кіна.

АПОЛЬО: „Розвід із перешкодами" з Анною Ондра.
АТЛЯНТИК: „Варвара Радзівилівна".
ВАНДА: „Втеча". „Для тебе співаю".
ГРАЖИНА: „Панна Лілі" з Франціскою Галь.
ЕВРОПА: „Легкодух".
КАСІНО: „Так кінчиться кохання" з Павлею Веселі.
КОЛІСЕЙ: „Небезпечний флірт", „Навіщо працювати" з Фліпом і Флапом.
КОПЕРНИК: „Білий янгол" і кольоровий додаток.
МАРУСЕНЬКА: „Бандера" (Еспанська чужоземна легія).
МЕТРО: „Люди в тунелі" і „Малі герої".
МІРАЖ: „Виправа на планету Монго".
МУЗА: „Король жінок".
ПАКС: „Папа Пій говорить до тебе".
ПАЛЯС: „Тайна королівського свічника".
ПАН: „Жайворонок" із Мартою Егерт.
РАЙ: „Їх троє".
СВІТ: „Їх троє".
СТИЛЕВЕ: „Голос серця", ревія „Ціла пара".
ТОН: „Ловець пригод" і муз. додаток.
УТІХА: „Пекольне провалля", ревія „Дівочин-масочки".
ХИМЕРА: „Під двома прапорами".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Озеро Гарда".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 28. січня 1937.

Білгород (437) 18.00 Нар. музика, 20.00 21.00, 23.00 Різдво Христове, орат. Баха. **Братислава** (299) 19.25 Словацькі танкові рефрени. **Будапешт** (550) 12.05 Концерт орх., 13.30, 22.45 Циг. музика, 18.35 Сальонова музика. **Відень** (507) 15.15 Авд. для дітей. 15.40 Оповідання, 17.30 Арії та пісні, Шерц-Майстер сопр., 19.25 Форт. твори Янзена, 20.00, 21.00 „Король Ричард III" драма Шекспіра, 22.20 З давніх часів, концерт квартету, **Кошиці** (259) 13.30, 18.00 Для Закарпаття, **Кельн** (456) 20.10 „Пісня звенить" оперетка Шалер-Шафгамза. **Міляно** (369) 17.15 Вок. концерт, 20.30, 21.00, 22.00 „Заїздний дім „Під білим конем" оп. Бенацького. **Мінхен** (405) 9.00, 13.15 Музика, 16.30 Слухаємо Моцартові твори, 18.00 Концерт скандинавської музики, **Париж** (1648) 12.00, 13.15, 14.00 Концерт, 18.00, Театр Уяви, 21.00 Вок. концерт, 21.00, 22.00 Симф. концерт. **Прага** (470) 19.25 Скрипка, 20.00, 21.00, 22.30, 23.00 „Борис Годунов" оп. Мусоргського. **Рим** (421) 17.15 Трансм. з Театру Феліче в Генуї: „Фіделіо" оп. Бетовена.

Пятниця, 29. січня 1937.

Білгород (437) 18.30 Нар. пісні, **Будапешт** (550) 12.05 Віольончеля, 17.30 Циг. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера. **Бреслав** (316) 20.00, 21.00, 22.00 „Вільний стрілець" оп. Вебера, **Відень** (507) 15.15 Музика для молоді, віоля д' амуре, форт., 19.30 Концерт військ. орх., 20.45, 21.00 Симф. концерт. **Кошиці** (259) 18.00 Для Закарпаття, нар. пісні, **Міляно** (369) 16.00 Квартет, 20.40 Розр. музика, 21.00 Симф. концерт, **Мінхен** (405) 14.15 Розр. музика, 16.50 Пісні Шуберта до слів Т. Штерма, 19.00 „У горах" кантата на сол. голоси, хор і орх. К. Шміда, 20.00, 21.00 „Фалада" муз. казка П. Вінтера, 22.40 Концерт, **Париж** (1648) 14.15, 18.45 Спів. рециталь, 17.00 Камер. музика, 21.45, 22.00 Вечір пісеньок. **Прага** (470) 15.00 Концерт орх., 19.15 Концерт д-дур Бетовена, скр., орх. 20.10 Форт. рециталь Панча Владігерова, **Рим** (421) 17.15 Орх. концерт, 20.40, 21.00, 22.00, 23.00 „Сіньоріна" оп. А. Каварн. **Стокгольм** (426) 20.00, 21.00 Трансм. з Кор. Опери: „Отельо" оп. Верді.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 28. січня 1937.

6.30 Раніша авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Концерт орх., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Комунікат у фр. мові для змагунів міжнар. зоряного автомобілевого зїзду в Монте Карльо, 11.30 Поранок для молоді вселюдних шкіл, у прогр. твори Носковського, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Перли кольоратури, гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Як я собі раджу при оранжі, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Концерт, 16.00 Загальна скринька, 16.15 Культурне життя столиці, 16.35 Два скрипаки, з гр. пл., 17.00 Як чужа дитина стала щастям семітних людей, 17.15 Сальонова музика, 17.50 Істор. хроніки чеського дипльомата про книжку І. Себа: „Росія і біла антанта", 18.00 Сніговий комунікат, 18.13 Спортові вістки, 18.20 Орбіс говорить, 18.23 Реклямовий концерт, 18.45 Програма на завтра, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Бетовенові твори у вик. Л. Мінцера, в супр. фортепіяну, 19.30 Танкова музика, 20.30 Польська сосна вертається з Індії, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Стан. Казуро: спів, форт., скрипка, альтіяко, орхестра, капеля, 22.05 Мала орхестра, 22.35 До танку, гр. пл.

Пятниця, 29. січня 1937.

6.30 Раніша авдиція, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій 7.35 Музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для старших дітей: „Лодзь — місто фабрик", 11.57 Сигнал часу, 12.03 Сучасна музика з гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 „Про яр. маринати", гутірка, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, **15.35 Колядки та щедрівки у вик. гімн. молоді, під дир. Р. Прокоповича,** 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Ф. Шуберт: Віденські вечори, гр. пл., 16.15 Гутірка з хорими, 16.30, 17.15 Концерт орх., 17.00 Що я бачив у півн. Ісляндії, 17.50 Говорена енциклопедія, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.16 Спортовий порадник, 18.20 Долина в тіні Овідія, 18.30 Легар: Попурі з оп. „Ева", гр. пл., 18.40 Йос. Супінський — нар. ідеольог, 18.50 Про ґрунтові реєстри, 19.00 Коникстрибунець і мурашки, байка, 19.20 Авд.: З піснею по краю, 19.45 Оперовий фрагмент, 20.00 Обговорення фільг. концерту, 20.15 Симф. концерт варш. фільгармонії, орх.; форт.; у перерві ок. год. 21.00 Вечірній денник, Актуальна гутірка, 22.30 Скеч: За стіною з паперу, 22.45 Просимо до танку, гр. пл.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89.93 88.80, Доляри американські 5.98, 5.96 і пів, доляри канад. 5.28.50—5.26.00, Фльорени гол. 290.20—288.50, Франки фр. 24.71—24.57, Франки швайцарські 121.20—120.40, Фунти анґл. 26.00—25.84 Ґульдени данц. 100.20—99.80, Корони ч. 16.30—15.80, Кор. дан. 115.99—115.15, Кор. норв. 130.63—129.65, Корони шв. 133.98—133.00, Ліри італ. 24.00 — 23.50, Марки фінл. 11.48 —11.00, Марки нім. 122 — 119. Шил. австр. 96.00—95.00. Марки нім. срібні 126 —122.

Акції.

Банк Польський 98.00, Цукор 26.50, Вугіль 16.75, Лільпоп 13.00, 12.75, Норблін 54.00, Стараховичі 31.75.

Тенденція одержана.

Папери.

3 пов. інвест. 1. ем. 64.60, серія 84.00
3 пов. інвест. 2 ем. 65.35, серія 85.00
5 пов. кон. 53.50, 53.50, 5 залізнод. 51.00
7 пов. стабіл. 445.00, купон 141.45.

Тенденція дещо сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 27. січня п. р. кооперативам платив за льоко Львів.

1 кг масла десерового бльок. без опакування	2.55	зол.
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	2.60	„
1 кг. масло експорт. дає зачет	2.60	„
молоко від 11. 1. ц. р.	0.14	„
яйця	3.70	„

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 27. I. п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички І. кл., добре умясені, повногруді	1.10	зол.
Індики І. кл., добре умясені, повногруді	0.95	„
Курки молоді І. кл. біло й жовтоніжки від 1.70 кг. вгору	0.95	„
Качки товщеві І. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	1.10	„

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Звичайне Загальне Зібрання Т-ва „Українська Бурса" в Стрию відбудеться 10. лютого 1937 в год. 19. у домівці Маслосоюзу. Порядок дня: 1) Відкриття Зібрання. 2) Відчитання протоколу попереднього Загального Зібрання. 3) Звідомлення голови з діяльности Товариства. 4) Звідомлення Провірної Комісії з рахунків за р. 1936 і признання абсолюторії уступаючій Старшині. 5) Вибір голови, 4 членів Виділу, 3 заступників і 3 членів Провірної Комісії. 6. Справа купна реальности і затягнення кредиту. 7) Внески і запити. — За Виділ: Осип Сілецький, голова; Теодор Гоманчишин, секретар. 186

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.